

XVIII. évfolyam
2. szám
ROMALAP
2010. február
Ára: 300 Ft

ÚJ CIGÁNYPOLITIKA

TÁRSADALMI SZERZŐDÉS

LD

„LUNGO DROM”

HOSSZÚ ÚT

Február (régiesen Februáriu) az év második hónapja a Gergely-naptárban, 28 napos a szabályos években, 29 napos a szökőévekben. A 18. századi nyelvújítók a februárt az enyheges névre keresztelték át, a népi kalendárium a böjtelőhóvának (vagy másképpen böjtelő hava) nevezi. E hónap a nevét *Februusról*, a megtisztulás római istenéről, illetve a hozzá kapcsolódó Februa ünnepről kapta.

A február a **farsang**, a vigasság időszaka. A farsang már vízkereszttel elkezdődik, és az egész időszak lakodalmos „szezon”, hozzá kapcsolódnak a bőségarázsló, télűző szokások. A végső három napot nevezzük **farsangvasárnapnak**, **farsanghétfőnek** és **húshagyókednek**. **Lányok vasárnapján** kezdődik a mulatozás, amikor a lányok házról házra jártak énekelve. Dalos köszöntőjükért általában ajándékot kaptak (pl. tojást). Máshol csak farsangvasárnap előtti csütörtökön, az ún. **kövér-**, vagy **zabáló csütörtökön** kezdődtek a mulatságok. Ekkor kezdték készíteni a farsangi bálókra az ételeket. Ismert szokás volt régen a fiúk adománygyűjtő **köszöntője**, az adományok sok helyen a tanító fizetésének részét képezték. A **bálok** elkülönültek korosztályonként, de gyakran nemeként is: külön tartottak asszonyfarsangot, leánybált, nős emberek kosaras vagy batus bálját. A farsang a **maszkos alakoskodás** ideje.

A KÖZTÁRSASÁG NAPJA: február 1.

2005-ben a Magyar Köztársaság kormánya a kulturális miniszter előterjesztésére február 1-jét a köztársaság emléknapjává nyilvánította, tekintettel arra, hogy az országgyűlés 1946. február 1-jén fogadta el a Magyarország államformájáról szóló 1946. évi I. törvénycíkket.

GYERTYASZENTELŐ BOLDOGASSZONY: február 2.

Az ókori Rómában e nap **tavaszkedő** nap volt, fáklás engesztelő körmenetet tartottak, körbejárták a város bálvány-szobrait. A szentmise a gyertyák megszentelésével kezdődik, majd a gyertyás körmenet következik. Azért szenteljük meg az emberi természetünket jelképező gyertyákat, hogy az isteni Fény kiáradjon és eltöltsön bennünket is. Ekkor szentelték az Úrnak az elsőszülött fiút. Jézus bemutatása a jeruzsálemi templomban előírt vallásos cselekmény volt, az elsőszülött fiúgyermeket Istennek szentelték a szülők.

Ehhez a naphoz is kapcsolódik időjóslás. Általánosan úgy tartják, ha ilyenkor szép idő van, bizony soká tart még a tél. Ha viszont esik, fúj, akkor hamarosan jön a tavasz. Ilyenkor lesik a medvét is: kijövén a barlangból vajon meglátja-e az árnyékát.

ROMA LAP

Megjelenik havonta.

Megjelenik havonta a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Közalapítvány támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: otk77@citromail.hu – Internetcím: www.lungodrom.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: Gudmon András

Felelős kiadó: Farkas Flórián

Címlapon: Lungo Drom Programalkotó Kongresszus

Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.

Felelős vezetők: Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea ügyvezető igazgatók

ISSN 1216-982X

SZENT BALÁZS NAPJA: február 3.

A hagyomány szerint örmény volt Szent Balázs, Szebaszté püspöke, akit mindenféle **torokbetegség gyógyítójának** tekintettek. A legenda szerint megmentette egy fiú életét, akinek torkán akadt a halszálla.

A szent püspök az üldöztetések idején egy hegyi barlangba húzódott, ahol vadállatok őrizték, melyek kezes báránként hajlottak szavára. A római helytartó azonban ott sem hagyta békén a remete püspököt, s oroszlánokból, medvékből, farkasokból álló testőrsége sem menthette meg, mert nem engedte harcolni őket. 316 táján végezték ki, előbb vasfésűvel kínozták félholtra, majd vízbe fojtották.

E naphoz kapcsolódó szokás a **balázsjárás**, az iskolás gyermekek házról házra járó, adományt gyűjtő szokása, az egyszerű köszöntőtől a bonyolult színjátékig sokféle formában. Az ajándékok, amelyeket a gyerekek kaptak, a tanítót illeték: csekély fizetésének természetbeni kiegészítői voltak.

E naphoz is kapcsolódnak időjárás és termést jósoló regulák. Úgy tartották, hogy ha ezen a napon esik, akkor nyáron jég viszi el a termést.

SZENT VERONIKA: február 4.

Veronika, moldvai csángó alakjában Viron, legendabeli aszszonyalak, aki a középkori jámbor néphagyomány, majd

Veronika kendőt nyújt Jézusnak. Miseruha részlete
(Fotó: Legeza Dénes István)

nyomában a keresztúti ájtatosság hatodik állomása szerint **kendőjét nyújtotta** a kereszthordozástól verejtékező **Jézusnak**: a kendőn rajtamaradt az Üdvözítő képmása.

SZENT ÁGOTA NAPJA: február 5.

Szent Agathát az **ércöntők**, **bányászok** egyik **védőszentjeként** tisztelik.

Agatha („A Jó”) Sziciliában született előkelő görög családban. A római helytartó beleszeretett, de mivel Agatha ellenállt, **bordélyba** csukatta. A keresztény **szűz** rendíthetetlen maradt, ezért bíróság elé állíttatta. A kínvallatás során hóhérai összeroncsolták, de a rákövetkező éjjelen megjelent Szent Péter a börtöncellájában és begyógyította a sebeit. A kínzásokba később mégis belehalt, a halálát földrengés kísérte. Egy évre a halála után kitört az Etna, s a legenda szerint csak a szent sírjáról levett fátyollal sikerült megállítani a lávafolyamot.

BÁLINT: február 14.

Bálint itáliai **ókeresztény vértanú** volt. Az egyik leirat szerint egy pogány fejedelem azt mondta neki, hogy hisz, ha vak

leányát meggyógyítja. Erre Bálint püspök *imádságod tevéen, megvilágosojtá ő vak leányát*. Egy másik legenda szerint volt azonban egy másik Bálint is, szintén szent püspök volt, akinek ereklyéi a passauai székesegyházba kerültek, és így a passauai egyházmegye társpatrónusa is lett. Németországban, Ausztriában, ott is Tirolban különösen nyavalyatörősök bizakodnak a segítségével. A nyakukban hordott bálintkereszt, frászkereszt (Valentinskreuz, Fraisenkreuz) a betegség elriasztását célozza.

E nap szintén idő- és termésjósoló nap: a Bálint-napi fagyos, száraz idő jó termést jelent. Egyes területen úgy tartják, hogy e napon választanak párt a verebek, illetve ha Bálintkor visszajönnek a vadgalambok, közeleg a tavasz. Ha az idő engedte, fák ültetésére is kihasználták az alkalmat, mert az ilyenkor ültetett csemete hamarabb erősödött meg.

JULIANNA NAPJA: február 16.

Julianna **ókeresztény vértanú** volt, az egyik legnépszerűbb magyar leánynév.

Az idő jobbra fordulását várták ettől a naptól. Julianna napon azonban gyakran havazik, erre is sokféle mondás született: „Julianna megrázta a dunnáját”, vagy „Julianna kitette a dunnáját, s az kiszakadt”.

ZSUZSANNA NAPJA: február 18.

Zsuzsanna **ótestamentumi nőalak**, akit fürdőzés közben bírák figyeltek ki. Vágyakozni kezdtek a szép fiatalasszony iránt, és megszarolták, hogy ha nem lesz az övék, akkor megvádolják, hogy házasságtörésen érték egy ifjúval. Mivel Zsuzsanna nem engedett a zsarolásnak, hamisan vádolták meg. Az ószövetségi törvények értelmében halálra ítélték.

A bírák meghallgatásukkor azonban ellentétesen vallottak arról, így fény derült az igazára és a hamis vádlókat ítélték el.

SZENT PÉTER APOSTOL SZÉKFOGLALÁSA – ÜSZÖGÖS SZENT PÉTER: február 22.

A név különlegessége az „üszögös” szó elhallásából ered. A „Szent Péter ü székössége” középkori magyar fordítás vált „üszögös” előnévvé elhallások folytán, s utána rakódott rá a szokások.

Az üszög a gabonafélék gombás betegsége, tönkretelhet a termést. E napon nem fogtak vetéshez, szántáshoz, nehogy üszögös legyen a termés. Az asszonyok nem nyúlnak lisztbe, mert majd üszögös lesz a búza. Libát, tyúkot nem jó ekkor ültetni, mert üszögös lesz a tojás, vagyis megfeketedik, és nem kél ki.

SZENT MÁTYÁS APOSTOL: február 24.

Jézus halálakor az apostolok tizenegyen maradtak, mivel az áruló Júdás felakasztotta magát. Ahhoz, hogy kilegyen a tizenkettő, Jézus mennybemenetele után, de még pünkösöd előtt az ő helyére választották Mátyást, a tanítványok szűkebb köréből.

A Mátyás-napi időjárásból következtetni lehetett a tojástermésre és a szőlőtermésre is. A hideg idő jó termést, a szeles kevés tojást jósolt.

Az e napon elvetett sárgaréparól, petrezselyemről, borsórol azt gondolták, nem eszik meg a férgek. A halászok, ha Mátyás napján halat fogtak, úgy hitték, egész évre szerencsésük lesz. Ezt nevezték **Mátyás csukájának**. „Ha Mátyás jeget nem talál, csinál, de ha talál, megtöri” – szól a mondás. Gyakran előfordult, hogy Mátyás és Gergely napján is nagy hidegek voltak. Erre utal: „Mátyás, Gergely, két rossz ember”.

A hónap hírei • A hónap hírei

A fotó illusztráció

MUNKÁT AD AZ ÖNKORMÁNYZAT A CIGÁNYMUZSIKUSOKNAK

◆ A közfoglalkoztatási program keretében 2010-ben 51 józsefvárosi cigánymuzsikuskap közcélú, illetve közhasznú munkát a Józsefvárosi Önkormányzattól.

A program célja kettős, egyrészt, az eddig munka nélkül tengődő roma emberek munkába állítása, másrészt a kerület értékes kulturális örökségének megmentése, azaz a VIII. kerület, mint a magas színvonalú cigánymuzsika bölcsőjeként való megőrzése.

„Kerületünk a cigánymuzsika bölcsője és számos kiváló cigányzenész lakhelye. Ezt a történelmi tradíciót és kulturális örökséget a korábbi években a városvezetés nem igen tartotta számon és semmilyen ösztönzést nem mutatott azon réteg – a tisztességesen dolgozni akaró cigánymuzsikuskok – felé, akik bizony sokat tehetnek a kerület, sőt az egész cigányság presztízsének helyreállításáért, felemelésért. Amennyiben módot és forrást találna a képviselő-testület arra, hogy a ma segélyen és alkalmi munkából tengődő tehetséges, neves cigánymuzsikuskokat szervezetteren és közcélúan foglalkoztassa, azzal több tucat józsefvárosi cigánymuzsikusk családjának méltó megélhetést, a cigány kultúrának valódi elismerést tudna szerezni” – áll az egyhangúlag elfogadott szándéknyilatkozatban.

A MONORI CIGÁNYTELEP TANULNI MENT

◆ Sajátos iskola nyílt a monori cigánytelepen: arra vállalkozott, hogy a jelentkezőknek segít bepótolni az elmaradt általános iskolai osztályokat, és ami különösen fontos, sikeres vizsga esetén papírt is ad a nyolc osztály elvégzéséről.

Az általános iskolai bizonyítvány egyre értékesebb

irat, akinek nincs ilyen, gyakorlatilag kizárja magát a legális munkaerőpiacról. Az utóbbi egy-két évben nem-hogy árufeltöltőnek, de takarítónak sem vesznek fel végzettség nélküli embert olyan helyre, ahol a fizetés mellé papírt is adnak. Bizonyítvány kell a jogosítvány megszerzéséhez, egy alapfokú biztonsági őri tanfolyamhoz, még az árumozgatáshoz is.

A családok tanuláshoz

való viszonya átalakult, három nap alatt több mint hetvenen jelentkeztek.

SZÍNPADRA VISZIK A ROMÁK HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉSÉT

◆ Újszerű kezdeményezéssel, drámapedagógiai módszerrel igyekszik segíteni a tamási kistérségi társulás egy 2010-ben induló programja a roma integrációt: az élet színházában cigány fia-

talok játsszák el az őket érő megkülönböztetést.

A társulás a leghátrányosabb helyzetű kistérségek számára elkülönített támogatásból valósítja meg a két-éves pályázati programot, amelynek első részében a kistérségben élő roma fiatalok részvételével hoznak létre egy színházi előadást.

A társulatban pszichológus és színész segítségével gyerekek és szülei a mindennapokban őket érő diszkriminatív bánásmód egyes elemeit játsszák el. Az elképzelés az, hogy a szituációs gyakorlatok segítenek a résztvevőknek feldolgozni a helyzetet, és jobban tudnak reagálni a konfliktusokra. A koncepció szerint a „színház” nem hátrányos helyzetűek előtt is eljátszák a darabot, így ők is szembesülhetnek a diszkrimináció durva megnyilvánulásaival.

A MEGOLDÁS? – MÁKOT TERMESZTHETNÉNEK A SZIKSZÓI CIGÁNYOK

◆ Mákot termeltetne és dolgoztatna fel gyógyszeripari célra a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szikszón egy cég, amely összességében négy és félezer embernek, köztük sok cigány származásúnak adna munkát, főleg a természetben, de a feldolgozásban is.

A társaság a saját maga által kifejlesztett ipari mákfajtákat természeténél a megyében, és abból gyógyszeralapanyagként szolgáló morfint, thebaint, codeint, narkotikumot állítana elő. Az engedélyek adottak, bankhitel kell még a projekt beindításához.

A cikk ismertetése szerint a mákban érdekelt cég

a tervek szerint 18 hónap alatt építené fel 100 százalékból exportra termelő, 140 dolgozót foglalkoztató gyárat, amelynek árbevétele évi 5 milliárd forint lenne.

NAGYBŐGŐT TEMETTEK A ROMÁK

◆ Több száz-an vettek részt szombaton a csurgói Cigány Kisebbségi Önkormányzat által szervezett bőgőtemetésen. A szertartásnak a muzsikus cigányok körében évszázados hagyománya van. Somogyban a Babócsa környékén fellelhető bőgőtemetéshez kapcsolódó szokásokat Kalányos István dolgozta fel, s ez alapján írt forgatókönyvet. Idén, ahogy korábban is, ő játszotta a pap szerepét... Ez egy háromnegyed órás humoros műsor – mondta Kiss Tiborné, a CKÖ vezetője. A papnak öltözött ember megdorgálja az öttagú zenekart. Teszi ezt a nagybőgő végakarátának megfelelően, amiért ők ötven év közben nem vigyáztak eléggé a hangszerre, s ebbe a nagybőgő belehalt. A temetésére jönnek össze a gyászolók.

Az idén tizenötödik alkalommal rendeztek bőgőtemetést, egyébként mindig csonka csütörtök környékére teszik. Szeretnék elődeik hagyományát nem megszakítani, hanem tovább ápolni, mert az utókornak is szüksége van rá.

Kalányos István elmondta: kora ősztől januárig – amikor nem voltak mezőgazdasági munkák – tartották a régi paraszti világban a lakodalmakat. Ilyenkor jutottak kenyérkeresethez a cigányzenészek. Február közepén, csonka csütörtökön vége szakadt ennek. A

műsorból semmi nem hiányzott, ami egy humoros temetéshez kell: voltak siratóasszonyok, felravatalozott nagybőgő, kántor, pap és ima a hatalmas Devlához. No, meg a remény, hogy húsvét után feltámad a hangszer, és jövőre újra eltemethetik egy újabb, hajnalig tartó mulatsággal.

FOLYTATÓDIK A ROMÁKNAK SZÁNT PÉNZ HERDÁLÁSA?

◆ Nagyrészt a Világbank, illetve a Soros György-féle Nyílt Társadalom Intézet Alapítvány által működtetett Roma Education Fund (Roma Oktatási Alap) külföldi munkatársainak adó- és járulékkerheire, valamint külföldi szakértők érdektelen tanulmányaira folyhat el 85 millió forint központi költségvetési pénz. Aligha lendíti előre a hazai cigányság felzárkóztatásának ügyét az a 85 millió forint, amelyet Teleki László MSZP-s képviselő, a miniszterelnök romaügyi megbízottja indítványára csoportosították át az idei költségvetésben úgy, hogy azt kivonták a 15 ezer hazai diákot támogató cigány ösztöndíjrendszerből.

Az átcsoportosítás miatt nem tudja a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány kiírni a jövő félévi ösztöndíjpályázatát. [...] Nem zárult le az Állami Számvevőszék (ÁSZ) által jelzett közpénz-elherdálási folyamat, amelyre a romák felzárkóztatása szolgál ürügyül. Ismert: az ÁSZ egy 2008-as jelentése szerint az 1996 óta romákra szánt 120 milliárd állami forint nagy része átláthatatlanul folyt el, elkerülvén az eredeti címzetteket.

AZ OKTATÁS LEHET A ROMÁK KITÖRÉSI PONTJA

◆ Az oktatás a legfontosabb a romák társadalmi felzárkóztatása terén – mondja Károlyi Sándor, a Lungo Drom Csongrád megyei elnöke. Az apátfalvi cigány politikus is részt vett azon a háromnapos tanácskozáson, melyen a romák helyzetét értékelték a közelmúltban Laktelken.

A romákat ösztönözni kell arra, hogy ténylegesen változtassanak sorsukon, ami nem lehetetlen feladat.

Az oktatás a legfontosabb eszköz, ami a cigányság többségi társadalomhoz való integrálódásához szükséges. Nem lehet azonban egyből a putriból az iskolapadba ülni – tette hozzá Károlyi, utalva arra, hogy a romák jelentős többsége rossz körülmények között él. Az apátfalvi roma politikus bírálta a jelenlegi kormányzat cigánypolitikáját, ami szerinte jóformán nem is létezik. A korábban működő ösztöndíjrendszer újraélesztését szorgalmazza, mint mondta ezzel az eszközzel lehet valóban ösztönözni a roma fiataliságot.

A jelenleg futó foglalkoztatási program hibájának azt látja, hogy csak pár hónapig és 6 órában ad munkát. Mint elmondta, a részmunkaidős munkával nem lehet jól keresni, ráadásul néhány hónap után ismét munka és megélhetés nélkül vannak az érintettek. Károlyi úgy látja, ez csak tüneti kezelés.

ROMABARÁT POLGÁRMESTERT KERESNEK

◆ Romabarát polgármesterek számára hirdet versenyt a hollandiai Spolu Alapítvány, valamint két

erdélyi cigány szervezet. Az akció célja megértetni a helyi közösségek elöljáróival, hogy a romák is ugyanolyan jogokkal bírnak, mint fehér bőrű embertársaik.

A szervezők március elsejéig többek között arra szeretnének választ kapni, hogy a városi és községi elöljárók eddig milyen tevékenységeket szerveztek a település roma lakosságának, mit tettek és tesznek annak érdekében, hogy javuljon a cigányság helyzete. A versenyre benevező polgármestereknek két nyomós érvet is fel kell sorakoztatniuk, melynek alapján úgy vélik, hogy érdemesek a vetélkedő megnyerésére. Az első helyezett egyébként díjban is részesül: a leginkább romabarát polgármester meghívást kap az európai cigányság április 8-i, cordobai találkozójára.

A SZOCIÁLIS KÁRTYA

◆ Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa a szociális kártya bevezetéséről szóló rendelet hatályon kívül helyezését kérte a Borsod megyei Monok képviselő-testületétől, mert álláspontja szerint az önkormányzat a kártya bevezetésével a törvényi felhatalmazáson túlterjeszkedve korlátozta az állam által nyújtott szociális segélyek felhasználását. Az ombudsman szerint az önkormányzatnak eleve nem volt alkotmányos lehetősége arra, hogy rendeleti úton korlátozza az állam által biztosított segélyek felhasználását.

Összeállítottuk a Népszabadság, MNO, Romnet, Szegedma.hu hírei alapján.

A hónap hírei • A hónap hírei

LUNGO DROM PROGRAMALKOTÓ KONGRESSZUS

A „Lungo Drom” Országos Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetség 2010. február 27-én tartotta Programalkotó Kongresszusát, mintegy 2500 küldött részvételével. A Kongresszuson elfogadásra került a Lungo Drom *Új cigánypolitika* programja, mely a magyarországi cigányság felemelkedésének szakmai és politikai irányelveit tartalmazza, illetve aláírásra került az a *Társadalmi Szerződés*, amely a program legfontosabb elemeit foglalja magába.

A Kongresszust *Szalay Ferenc*, Szolnok megyei jogú város polgármestere, mint házigazda köszöntötte. Köszöntőjében kiemelte, hogy az általa irányított városban kiemelt programként kezelik a cigányság integrációjának ügyét, békés egymás mellett élés jellemzi a város közösségét, nincs társadalmi feszültség. Tájékoztatót arról, hogy tavasszal újabb felzárkóztatási programok indulnak el, ilyen

például a telep-felszámolási program.

A Kongresszust köszöntötte továbbá *Lezsák Sán-*

ke, Obrecán Ferenc, a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségének titkára, *Gróh Gáspár*,

országgyűlési képviselő, a Kereszténydemokrata Néppárt képviselőjében.

Granasztói György, a Batthyány Lajos Alapítvány elnöke beszédében hangsúlyozta azt a szakmai munkát és sok éves együttműködést, amelynek köszönhetően az Új Cigánypolitika program megszülethetett.

A szocialista kormány bűncselekményt követett el a cigánysággal szemben: 8 éven át cigányellenes politikát folytatott.

dor, a Nemzeti Fórum Egyesület elnöke, *Csepreghy Nándor*, a Fidelitas alelnö-

Mádl Ferenc volt köztársasági elnök irodájának volt vezetője és *Lukács Tamás*

Farkas Flórián, a „Lungo Drom” Országos Cigány Érdekvédelmi és

Polgári Szövetség elnöke:

„Tisztelt Kongresszus, Kedves Barátaink! Szeretettel és mély tisztelettel köszöntelek benneteket. Köszöntöm Navracsics Tibor frakcióvezető urat, aki megtisztelt bennünket jelenlétével, és élek a lehetőséggel, hogy megköszönjem és elismerésemet fejezzem ki azért a frakcióvezetői tevékenységért, amelyet kifejtett – egy nem könnyű időszakban. Köszöntöm Granasztói György professzor urat, a Batthyány Alapítvány elnökét, a Lungo Drom barátját, aki önzetlenül segíti a munkánkat, s akivel közösen készítettük el az Új cigánypolitika programot. Így kellene, hogy legyen az élet minden területén: közösen vállalni az ország egyik legfontosabb sorskérdését: a cigányügyet.

Nálunk, cigányoknál az a szokás járja, ha valami nagy dolgok előtt áll a család, akkor a családfő összehívja a családot, a dolgot meghányják-vetik, majd a családfő javaslatára döntenek. Ma azért hívtalak benneteket, mert

nagy dolgok előtt állunk. Nagy dolgok előtt állunk: április 11-én országgyűlési választások vannak, és ezt a minden idők legsikertelembb, cigányellenes kormányát le kell váltani. Nagy dolgok előtt állunk azért is, mert itt az idő, hogy a magyarországi cigányság is – a Lungo Dromon keresztül – a

vállalja ország-világ szeme előtt.

Ez évben 20 éves a Lungo Drom. 20 éves az a Lungo Drom, amely az első szabad demokratikus választások évében jött létre, s amit Ti alkottok, Ti tartotok össze – minden nehézség ellenére is. A Lungo Drom ma már több

A Lungo Drom és a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség szövetsége nyitja meg az utat a magyarországi cigányság számára a felemelkedés előtt.

jövő útjára lépjen. Az új cigánypolitikai programunk legfontosabb elveit fogjuk ma szentesíteni – minden eddigittől eltérő módon – egy társadalmi szerződés aláírásának keretében. Nem volt még arra példa, hogy egy kormányzásra készülő politikai erő a cigány vezetőkkel, a helyi cigány civil szervezetekkel, önkormányzati képviselőkkel, tudósokkal, professzorokkal indítson útjára egy programot, s amely megvalósítását

mint 1350 településen kiépítette szervezeti kereteit a 19 megyében és a fővárosban és 1594 helyi cigány önkormányzati képviselőnk van. Erősek vagyunk, erősebbek vagyunk, mint bármikor: minden politikai erőnek számolni kell velünk, szövetségeseinknek ugyanúgy, mint ellenfeleinknek. 20 éve ebben az országban nagy tekintélyű szervezetek, politikai pártok hullottak szét, törtek darabokra, vagy tűntek el a süllyesztőben, mi itt va-

gyunk és ma már több mint 30 ezer tagot regisztrálhatunk. S ami még ennél is fontosabb: mi nemcsak vagyunk, hanem leszünk is! Több képviselőtársam is kérdezte, hogyan lehet az, hogy a Lungo Drom átélte ezt a politikai vihart, és még mindig együtt van. Megosztom a titkot: a Lungo Dromot a szeretet, a hit és a meggyőződés tartja össze és az a 20 év, amit együtt eltöltöttünk.

Tisztelt Kongresszus, Kedves Barátaim! Április 11-én országgyűlési választások lesznek, és ezt a kormányt le kell váltani. Nem csupán azért, mert minden idők legsikertelembb kormánya, hanem azért is, mert ez a kormány bűncselekményt követett el a magyarországi cigánysággal szemben: 8 éven át cigányellenes politikát folytatott. Ma már ott tartunk, hogy ha még ők kormányoznának egy darabig, bekövetkezne a magyarországi cigányság életében a totális munkanélküliség. Már így is elveszítették a cigány férfijaink azt a férfi büszkeséget, ami a tartásukat adta az életükben. Azért veszítették el, mert nem tudják eltartani a családjukat, mert nem tudnak dolgozni. Nem azért nem dolgoznak, mert nem akarnak, hanem azért, mert nem dolgozhatnak, mert nem kapnak munkát. Ezen kell változtatni! Arra kérlek benneteket, az utcán mindenkit – testvért, sógort, szomszédot, rokont, barátot – mozgósítva, menjetek el szavazni, hogy érezzék, a cigányok nemcsak látشانak, jelen is vannak, és büntessétek meg őket a Fidesz-KDNP listára és egyéni jelöltjeire leadott szavazataikkal! Minden, minden egyes a Fidesz-KDNP listára leadott szavazat egy méterrel, egy picit előbbre viszi a magyarországi cigányságot az életének a javításá-

hoz! Ti vagytok azok, akik ha tömegesen elmentek szavazni, gyengíteni tudjátok a két szélsőséges erő politikai jelenlétét! A Ti szavazatokkal lehet elősegíteni azt, hogy a két szélsőséges erő minél kisebb létszámmal vegyen részt a magyar parlamentben, és azt, hogy el tudjuk érni a kétharmados többséget. A Lungo Drom az új cigánypolitikai programját csak akkor tudja megvalósítani, ha a miniszterelnököt Orbán Viktornak hívják!

Kedves Barátaim, Tisztelt Képviselőtársaim! A magyarországi cigánypolitika kriminalizálódott: soha ennyi bűnelkövető cigány vezető – akik álvezetők, akiket nem Ti választottatok, hanem a kormány választotta ki magának – nem volt még, mint ma. Ezeket is le kell váltani! Nem engedhető meg az, hogy három kiválasztott ál cigányvezető több pénzt kapjon, mint a 800 ezres cigányság! Az elmúlt nyolc év alatt minden program sikertelenségbe fulladt, 120 ezer cigány él különböző nyomorregyedekben, ci-

gánytelepeken, kb. 600 cigánytelepet számlálunk ma.

Az Új cigánypolitika program új szemléletet, új megközelítést feltételez tőlünk, cigány emberektől. Balog Zoltán, az Emberi Jogi Bizottság elnöke mondta nemrégiben Lakitelken, hogy beszélni kell azokról a dolgokról, amikről nem beszélünk. Ugyanis, ha nem tesszük, akkor mások beszélnek róla, de szélsőséges módon. Beszélni kell Veszprémről és Olaszliszkról is! Ki kell mondani, hogy azt a viselkedést elutasítjuk, azzal nem azonosul a magyarországi cigányság! Nem igaz az, hogy minden cigány bű-

utolsó éveit úgy élné meg, hogy szégyellnie kellene a cigányságát, csak azért, mert cigány és 74 évet tisztességesen élt le. Az óvodás, iskolás unokáim sem voltak bűntetve, pedig ők is cigányok!

Új cigánypolitikára van szükség ahhoz, hogy egy új, jobb élet kezdődjön meg Magyarországon, egy Fidesz irányítású kormányzat révén. Fontosnak tartom, hogy a magyarországi cigánypolitika társadalmi súlyának megfelelően, nemzetpolitikai szinten legyen kezelve. Az Új cigánypolitika programunknak három pillére van. Az egyik és az első a törvényesség minden körülmények kö-

A második a szakszerűség, a szakértelem. Véget kell annak vetni, hogy magukat ki-nevező, vagy a kormányzat által kiválasztott, cigányüghöz egyáltalán nem értő cigány embereket állítunk a cigányügy élére, csak azért, hogy ne tudjanak szakmai és politikai ellensúlyt gyakorolni. A szakértelem jelenjen meg azért is, mert szakmailag kell a dolgokat megvitatni. A Lungo Drom ennek érdekében hozta létre cigányság kutató központját, amelynek feladata lesz többek között az, hogy mielőtt bármilyen programot a jövő kormánya elindít, a kutató központ megvizsgálja, mit érdemes csinálni, meddig és hogyan, folyamatos hatásvizsgálatot kell végezni.

Szakértelemre, felelőségre és társadalmi sorsközösségre van szükség. A cigány embernek mindenütt ott kell lenni. Nem azért, mert cigány, hanem azért, mert felelősséget tud vállalni ennek az országnak az irányításáért, hogy ez az ország egy közös ország legyen, ne olyan, mint most.

Az ajándék egy lehetőség. Lehetőség a rendre, lehetőség a biztonságra, lehetőség a gyarapodásra.

nöző, és nem igaz az, hogy szabad általánosítani! Az én édesanyám 74 éves és még soha nem volt büntetve. Nagyon nem lenne jó, ha az

zötti betartása, mert ma minden van a cigánypolitikában, csak törvényesség nincs – egyébként a nem cigány politikában is ez a helyzet.

Az sem mindegy, hogy mi lesz a médiában, hogyan jelenik meg a cigányság. Most kriminalizálnak bennünket. Annak érdekében, hogy legyenek tisztességes arcok, tisztességes hangok, amelyek rólunk szólnak, a Lungo Drom még ez évben elindítja a média központját, média iskoláját. Arra törekszünk, hogy minél több felkészült, egyetemet, főiskolát végzett cigány származású fiatal kerüljön be a média világába.

Az új cigánypolitika program beindítása csak akkor valósulhat meg, ha 11-én sikerre visszük a választást, és leváltjuk ezt a kormányt. Néhány dolgot azonnal meg kell kezdeni. A cigány vállalkozásokat életképesé kell tenni. Ugyanis ők azok a vállalkozók, akik el tudják vinni a cigány családokat dolgozni. Mert ha nem tudják eltartani a gyermekeiket, tanulni sem tudnak. Nem szabad, hogy kimaradjon az oktatási intézményből az a cigány fiatal, aki tanulni akar. Nem lehet, hogy a cigányokat, a szegény embereket azért rakják az utcára, mert dolgozni akar, de nem tud, és nem tudja fizetni a lakásának a fenntartását.

A Lungo Drom és a magyarországi cigányság nem a többségi társadalom terhére akar boldogulni. Mi felelőséget vagyunk képesek vállalni. Adjanak lehetőséget! A magyarországi cigányság ezt várja! Április 11-ét követően a vonat elindul. Senkit nem teszünk fel, aki fel akar szállni, az felszáll.

A magyarországi cigányság minden egyes személyének ugyanúgy felelőséget kell vállalni a nem cigányokért is, mint önmagáért. Mert egy más szemléletű politika kezdődik. Ahhoz, hogy valóban egy közös ország életét tudjuk megélni, hogy sikerre

Farkas Flórián, Navracsics Tibor, Granasztói György, Szalay Ferenc

vigyünk az új cigánypolitikai programunkat, taszítsátok ki magatok közül azokat, akik összeférhetetlenek, és nem akarnak a társadalom többségével békében élni.

Az új cigánypolitika harmadik pillére: az erkölcs. Erkölcsiség, erkölcsi tartás nélkül nem lehet politizálni,

Isten éltesen a 20. születésnapodon. Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Isten éltesen mindenkit, aki 20 évvel ezelőtt vette magának a bátorságot, hogy Magyarországon létrehozson egy, a kommunistáktól független cigány érdekvédelmi szövetséget, és aki hitt abban, hogy Magyarországon létezhet a

megvalósítása érdekében. Önöknek lett igazuk. Nemcsak azért, mert hosszú ez az út, hanem azért, mert amit Önök akkor célként kitűztek, az a magyarok számára is nemzetstratégiai cél. Közös a hazánk, Magyarország mindannyiunk hazája, magyarok és cigányok békében és szeretetben, dolgoosan kell, hogy együtt éljenek a jövő Magyarországon. Erre szerződünk, ezt kell megoldanunk, ennek az akadályait kell elhárítanunk a következő időszakban.

A Lungo Drom tudja, hogy mit akar, tudja, hogy hogyan és tudja, hogy kivel, és kész a felelősségvállalásra.

nem lehet sikert elérni. Az erkölcsiség útját vonulhat be hozzánk az egyház, amely nélkül elképzelhetetlen az új cigánypolitika megvalósítása.

A cigányság integrációja azon múlik, hogy a Lungo Dromnak milyen lesz a politikai sikere. A Lungo Drom tudja, hogy mit akar, tudja, hogy hogyan és tudja, hogy kivel, és kész a felelősségvállalásra.”

Navracsics Tibor, a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség frakcióvezetője: „Isten éltesen Lungo Drom,

cigányság demokratikus képviselője. Isten éltesse Farkas Flóriánt, aki annak idején megszervezte a Lungo Dromot, és aki mind a mai napig vezeti ezt a szervezetet. A Lungo Drom hosszú utat jelent, és Önök, akik megalakították a Lungo Dromot 20 évvel ezelőtt, talán azért is választották ezt a nevet, mert pontosan tudták, hogy hosszú út vár még azokra, akik hisznek abban, hogy magyarok és cigányok hazára lelnek ebben a hazában, magyarok és cigányok békében, együttműködve és szeretetben tudnak élni háraink között, közös céljaik

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Itt a teremben számos olyan fiatal van, aki az alapításnál nem lehetett jelen, viszont ma már aktív tagja a Lungo Dromnak. Ez mutatja azt, hogy Önök 20 évvel ezelőtt nemcsak egy szervezetet hoztak létre, de egy közösséget is. Egy olyan közösséget, amely megtartja a magyarországi cigányságot, célba vezeti a magyarországi cigányságot, jobbá teszi a magyarországi cigányság életét, és amely értelmessé teszi a magyarországi cigányság Magyarországon való létét. Köszönet érte, hogy annak idején vállalták ezt a missziót, és köszönet az eddig elvégzett

ami mindannyiunk hazája lehet.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Ha már egy születésnapra jöttem, akkor ajándékot illett hoznom. Magyarország nehéz helyzetben van, ezért aztán az ajándék sem könnyű. Az ajándék nem torta, az ajándék nem üveggyöngyök, az ajándék nem kampányszlogenek gyűjteménye, az ajándék nem a cigányoknak szánt, a választásokkor szétosztani szokott szavazatvásárlási pénz. Az ajándék, amit hozok, az egy lehetőség. Lehetőség a rendre, lehetőség a biztonságra, lehetőség a gyarapodásra. A Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és a Lungo Drom szövetsége lehetőséget ad a cigányságnak, hogy végre rendben éljen, hogy a törvény uralkodjon mindannyiunkon, hogy el tudjuk ítélni azokat az embereket, akik eltüntetik a közpénzeket, akik ellopják mindannyiunktól az adófizetők pénzét, akik bűncselekményeket követnek el, és ezzel lejáratják mindannyiunk jó hírét, akik kijátsszák közösségeinket egymás ellen. Rendet akarunk! Rendet, mert meggyőződésünk, hogy becsületes ember csak rendben tud élni. Ha rend van Magyarországon, akkor megéri iskolába járni, akkor megéri dolgozni, mert akkor boldogulni tudunk.

A biztonság lehetőségét hoztam el Nektek. A Fidesz és a Lungo Drom szövetsége megteremti a biztonság Magyarországot minden becsületes magyar ember számára, hogy ne kelljen rettegni a becsületes magyarnak, hogy ne kelljen rettegni a becsületes cigánynak, hogy bizhassunk egymásban, hogy elhiessük, hogy nemcsak egymásra vagyunk utalva, de bízhatunk is egymásra. Magyarországon biz-

A Társadalmi Szerződés aláírása

társágban engedhetjük el gyermekeinket iskolába, biztonságban mehetünk ki sötétedés után az utcára, biztonságban tudhatjuk szeretteinket, ismerőseinket, függetlenül attól, hogy magyarról, cigányról, svábról, horvátból vagy szerbről van szó. Mindenki, aki biztonságban akar élni, annak garantáljuk a biztonságát. Elhoztam Önöknek a gyarapodás lehetőségét. A Fidesz és a Lungo Drom szövetsége

megteremti a becsületes gyarapodás lehetőségét. Ha biztonság és rend van Magyarországon, ha munkahelyhez jutnak a magyar polgárok, ha a gyermekek iskolába tudnak járni, akkor a magyar és a cigány családok gyarapodni is tudnak, becsületesen. Nem könnyű gyarapodás ez, de kiszámítható. Mindannyiunk számára megnyílik annak a lehetősége, hogy biztonságban tudjuk szeretteinket, hogy

rend legyen és gazdagodjunk, Magyarország végre a becsületes emberek gazdag országa legyen.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Ehhez még sokat kell dolgoznunk. Ahhoz, hogy a munkát egyáltalán megkezdjük, április 11-én, együttesen kell elmennünk szavazni, és együttesen kell szavaznunk a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség listájára, egyéni jelöltjeire!”

A Kongresszuson elfogadásra került *Új Cigánypolitika* program új szemléletet tükröz: nem a gondoskodó, hanem a segítő állam szerepét helyezi előtérbe, hiszen így válhat a sorsán változtatni akaró és tudó cigányok jelentős része a nemzetgazdaság aktív tagjává, polgárrá. Ennek érdekében átgondolt cigánypolitika megvalósítását kezdik el, a szükséges forrásokkal, központi irányító szerv kialakításával, kormányzati kontrollal. Ez a stratégia hozhat áttörést a cigányság életében, és viheti sikerre a régen vágyott társadalmi integrációt.

Az integrációs politika közép- és hosszútávon megvalósítható elemeket tartalmaz.

A program prioritásai:

- a nevelési, oktatási és ösztöndíj-programok,
- a foglalkoztatás lehetőségeinek megteremtése,
- a területfejlesztés, lakhatás feltételeinek javítása és
- a népegészségügy, a prevenció javítása, kiterjesztése.

A diszkrimináció ellen nem kampányszerűen, egy-egy törvénnyel kell fellépni, hanem a diszkrimináció-mentesség követelményének kell érvényesülnie a jogalkalmazás minden területén.

Marsi Edit

Állj ki a diszkrimináció ellen!

Az elmúlt tizenöt évben a rasszizmus és a faji megkülönböztetés elleni küzdelem az Európa Tanács egyik legfontosabb célkitűzésévé vált az európai társadalmak növekvő kulturális sokszínűségéhez és az Európát érintő vándorlási mozgalmakhoz kapcsolódó egyre fokozódó rasszizmus és intolerancia térnyerése következtében. Az Európa Tanács más nemzetközi szervezetekkel és a tagállamok hatóságaival együttműködésben széleskörű cselekvési programot indított a rasszizmus és az intolerancia elleni küzdelem jegyében.

A rasszizmus és faji megkülönböztetés elleni küzdelem az Európa Tanács létrehozásának egyik központi jelentőségű eleme: az Emberi Jogok Európai Egyezményének 14. cikke szerint tilos minden megkülönböztetés, mint például a nem, faj, bőrszín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetés.

Az Európa Tanács *Állj ki a diszkrimináció ellen!* elnevezésű kampányt indított

a rasszizmus és az intolerancia elleni küzdelem jegyében létrejött cselekvési program részeként.

Ennek keretében került megrendezésre az Európa Tanács és az Európai Unió bécsi Alapjogi Ügynöksége közös szervezésében 2010. február 25-én a Parlamentben, az Európa Tanács Információs és Dokumentációs Központjában egy sajtókonferencia.

A sajtókonferencia célja az volt, hogy a résztvevők megosszák egymással a gyakorlati tapasztalatokat az újságíróképzés interkulturális és antidiszkriminációs kérdéseiről.

A rendezvény főleg a tanítás árnyalataira helyezte a hangsúlyt: hogyan lehet egyes összetételű hallgatóságot bevonni a közös munkába, vagy hogyan lehet olyan elemekre is kiterjeszteni az oktatást, amelyek megkívánják az emberi jogi vagy antidiszkriminációs jogalkotás jobb megértését.

A kampány támogatja a médiát abban, hogy építő szerepet töltsön be egy folyamatosan bővülő, kulturálisan egyre sokszínűbbé váló környezetben. Teljes mértékben tiszteletben tartva a média szakembereinek és szervezeteinek függetlenségét és önállóságát, a kampány három, egymással szorosan összefüggő célt tűz ki maga elé:

1. Bátorítani kell a médiát, hogy beszéljenek a nagyközönségnek és a diszkrimináció lehetséges áldozatainak a diszkriminációról és az antidiszkriminációs mechanizmusokról.
  2. Jobban fel kell készíteni a média szakembereit, hogy egy kulturálisan sokszínű Európáért dolgozzanak.
  3. Segíteni kell a kisebbségi közösségekhez tartozó szakembereket abban, hogy a média iparág minden szektorába beléphessenek.
- egy weblappal, amely elősegíti a kampánnyal kapcsolatos információk megismerését;
  - európai interkulturális és diszkriminációs kérdésekkel foglalkozó, tényeket és véleményeket tartalmazó kiadványokkal;
  - egy újságírói oktató-csomaggal és egy virtuális könyvtárral;
  - sajtó összefoglalókkal;
  - nyomtatott és audiovizuális anyagokkal a kulturális sokszínűségről, a toleranciáról, a média szerepéről és az Európa Tanács alapelveiről.

A kampány leginkább a rasszista hozzáállásból és az előítéletekből eredő diszkrimináció különböző aspektusaira fordít figyelmet, különös tekintettel az iszlamofóbiára, az antiszemitizmusra és a romaellenes megnyilvánulásokra.

Az Európa Tanács az alábbiakkal járul hozzá a kampányhoz:

- ingyenesen közvetíthető rádió- és Tv spot-tal a sugárzók számára;
- az antidiszkriminációs irányelvekkel és a média sokszínűségével foglalkozó Európa tanácsai szabályozások tömör kivonatával;

Várt eredmények:

Hosszú távon hasznos melléktermék lehet egy média-szervezetekből és újságírókból álló olyan csoport létrejötte, akik különösen motiváltak a kultúrák közötti párbeszéd, valamint az antidiszkriminációs irányelvek és gyakorlatok ismertetésében, amelyeket egyébiránt az Európa Tanács által 2008-ban elfogadott „Fehér könyv a kultúrák közötti párbeszéd-ről” című dokumentum meghatározott és javasolt.

Mindenki más – Európa egy!

A kultúrák közötti megértés és kölcsönös tisztelet terjesztését szolgáló állampolgári akciók európai hálózata

A *Mindenki más – Európa egy!* nemzetközi kampány azért indult, hogy erősítse a kultúrák közötti megértést és a sokféleség tiszteletét. Ez az első olyan hírszolgálat, amely helyi szinten tudósít a sokféleségről. Azzal, hogy segítenek a bolgár, német, dán és magyar helyi fiataloknak fellépni a negatív sztereotípiákkal szemben, egyetlen céljuk van – a sokféleséget szeretnék egyenesen házhoz szállítani.

Új élmények és látásmódok kellenek

Kutatások eredményei azt mutatják, hogy az országos és nemzetközi erőfeszítések ellenére Európában még mindig gyakoriak a félreértések és hiányos a kommunikáció. Az Európa-szerte népszerűsített sokféleség, tolerancia és alapvető jogok érvényesülése elé gyakran górdítenek akadályt szélsőjobboldali csoportok, politikai spekulációk és az ismeretek és a kommunikáció hiánya.

Ezen szeretnének változtatni azzal, hogy helyi szintű tudósításokat biztosítanak kiváló minőségű személyes kapcsolati csatornákon keresztül. Csak az új élmények és látásmódok révén válhat multikulturális Európa egyetlen interkulturális Európává, ahol a kisebbségek és többségek nemcsak to-

leránsak, de kapcsolatba lépnek, elfogadják és tisztelik is egymást.

A tudósítások időbeosztása

Idén áprilisban kerül sor egy nemzetközi konferencia keretén belül a tapasztalatok megosztására és a kultúrák közötti megértést előmozdító sikeres modellek helyi szintű fejlesztésére, május és június hónapban pedig a kampány eredményeinek publikálására és Európa-szerte történő terjesztésére kerül sor.

A kampány egy nemzetközi hálózat együttműködésében valósul meg, annak érdekében, hogy teret nyisson pozitív interkulturális tapasztalatok megszerzésére roma és nem roma fiatalok között – több mint 30 fiatal irányításával – Bulgáriában, Dániában, Németországban és Magyarországon.

Hol lehet bekapcsolódni?

www.oneurope.wordpress.com; www.oneurope.pakivnet.org; sz.rezmuves@pakivnet.org

Idén 25 éves A 100 Tagú Cigányzenekar

A világon egyedülálló 100 Tagú Cigányzenekar Magyar Örökség-díjas. Nevét az Aranykönyv és a Magyar Szellem Láthatatlan Múzeuma őrzi.

A zenekar egyesületi jogállással jött létre Budapesten, 1985. november 2-án. Az Egyesület a Fővárosi Bíróságon bejegyzett hivatalos neve: 100 Tagú Cigányzenekar Országos Kulturális és Közművelődési Egyesület. Az Egyesület elnöke „Buffó” Rigó Sándor, alelnöke Lendvai „Csócsi” József, főtitkára „Beke” Farkas Nándor. Az Egyesület örökös tiszteletbeli elnöke: Cziffra György, a Francia

Becsületrend és a Magyar Köztársasági Érdemkereszt Középkeresztjének kitüntettje, világhírű zongoraművész. A zenekar örökös tiszteletbeli művészeti igazgatója: Berki László posztumusz Liszt-díjas primás. A zenekar örökös tiszteletbeli főprimása: Boross Lajos Kosuth-díjas primás, a primások királya.

A zenekar létrejöttét, megalakulását 1985 áprili-

sában id. Járóka Sándor, az akkori primás király (koronázás: 1973 Detroit, USA) temetése adta meg. Az ötlet néhány jó érzékű, éles eszű muzsikusé, akik abban a több száz zenész alkotta zenekarban játszottak, akik végső útjára kísérték a felejthetetlen primás és nótaszerző Járókát. Úgy gondolták, hogy ne csak ez a fájdalmas esemény hozza össze az ország több városából és a fővárosból összegyűlt kiváló

muzsikusokat, hanem megszervezve nagy létszámú koncertképes zenekart lehetne összehozni. A „szikra” kipattanása után sok előzetes megbeszélés, szervezés, kapcsolatfelvétel történt. Az ország muzsikusaival hét hónap eredményes előkészület után 1985. november 2-án megalakult a Budapest Cigányzenekar. Nevük csak később lett a muzsikusok által elkeresztelt és azóta világhírű 100 Tagú!

A 100 Tagú Cigányzenekar

Berki László, Mészáros Tivadar, Boross Lajos, Banyák Nándor és még lehetne sorolni az alapítókat, az 1984-es Vonópárbaj győzteseiből, a főváros különböző együtteseiből – Állami Népi Együttes, BM Duna Művészegyüttes, Honvéd Művészegyüttes, Budapest Tánc Együttes –, a Rajkó Zenekar volt tagjaiból és az ország legjobb vendéglátós muzsikusaiból verbuválták össze a 138 fős monstre zenekart.

Dr. Gyenes József elnök, Boross Lajos elnökhelyettes és Berki László művészeti igazgató irányításával az első próbák a Magyar Állami Népi Együttes színháztermében kezdődtek meg. Budapesti koncertjei során néhányszor meglátogatta a zenekar próbáit Cziffra György, az egyesület tiszteletbeli elnöke. Elismerő szavai nagy reményt és önbizalmat adtak a zenekar kezdeti szakaszában. 23 próba előzte meg a bemutatkozó koncertet. 1986. március 22-én a Budapesti Tavasz Fesztivál keretében a Budapesti Kongresszusi Központ Pátria termében teltház előtt lépett fel az együttes. Az MTV, az előadást *A televízió hétvége* című műsorában sugározta. A nagyszerű koncertet a népszerű televízió bemondónő, Lőrincz Gabriella és a Liszt-díjas zongoraművész és kiváló konferanszié, Antal Imre vezette. Másnap a sajtó címlapon számolt be a koncertről és méltatta a világon egyedülálló eseményt.

A zenekar elindult a világhír felé. Európa, Ázsia, Amerika, Ausztrália, Új-Zéland számos városában koncerteztek és szórakoztatták a nagyjérdeműt. A zenekar 140 fős taglétszáma többségben budapesti, de ingáznak az ország különböző részeiből: Debrecenből, Miskolcra, Szombathelyről, Veszprém-

ből, Salgótarjából, Ózdról, Kecskemétre, Dunaújvárosból, Berhidáról, Kápolnáról, Pécelről, Balatonfüredről, Érdről is a cigány muzsikások, így képezve az egyesület országos kiterjedését.

A zenekar fennállása óta a zene és a kultúra nagykövete-ként több mint 1000 koncertet adott az ország legkisebb településének kulturális házaiban át a világ számos híres koncertterméig, számot adva a magyar és cigány kultúra és a cigányzenekarra hangszereket, klasszikus zene magas szintű előadásáról. A repertoárban megtalálható Liszt, Bartók, Kodály, Hubay, Brahms, Sarasate, Strauss és még sok híres zeneszerző művei. A jelenlegi műsor első részében magyar és cigányzene, míg a második részben nemzetközileg ismert klasszikus zene hallható.

Az együttes közös koncertet adott az Operaházban a Bartók Vonósnégyessel, a Magyar Virtuózok Kamarazenekarával, a Budapest Klezmer Band-del, a Vigadóban prof. Ruha István hegedűművésszel (Románia), prof. Szűcs Gergely cselőlművésszel (Ausztria), a Zeneakadémián prof. Szenthelyi Miklós hegedűművésszel, Lendvay József hegedűművésszel, Szalai Antal hegedűművésszel, Horváth Zoltán hegedűművésszel, Rác Ödön bőgőművésszel.

A Budapesti Kongresszusi Központ színpadán együtt játszottak Kállai Kiss Ernő

Ökrös Oszkár

Kossuth- és Liszt-díjas klarinétművésszel, Szakcsi Lakatos Béla Kossuth- és Liszt-díjas művésszel, Roby Lakatos világhírű hegedűssel, Zámbo Jimmyvel, Boban Markoviccsal, a Herfli Davidson együttesel és még lehetne hosszan sorolni a hírességeket. A 100 Tagú Cigányzenekar megmutatta másik arcát: a klasszikus zene mellett a jazz, a tánczene és a rockzene világában is magas szintű koncertet produkált és produkál.

A 100 Tagú Cigányzenekar 1990–2005 között évente rendezett Nemzetközi Cigánykarnevált a szomszédos országok és magyarországi cigány előadóművészek részvételével. A karnevál szervezője és műsorve-

zetője Raduly József, aki elnöke volt 1990 és 2005 között a 100 Tagú Cigányzenekarnak.

1995–1996 között Berki László művészeti igazgató meghívására a zenekar művészeti vezetői posztjait ifj. Járóka Sándor világhírű prímás és ifj. Sánta Ferenc hegedűművész töltötte be. 1996-ban hosszantartó külföldi vendégszereplés után hazatért Ökrös Oszkár, a Magyar Köztársaság AranyÉrdemkeresztjével kitüntetett világhírű cimbalmos, a „cimbalom Paganinie”. Ökrös azonnal igent mondott a zenekar hívószavára, vállalta a szólista szerepet.

A Lisszaboni Világkiállítás megnyitóján a 100 Tagú

Cigányzenekar koncertje volt a fő attrakció. Monte Carlóban a III. Évezred éjszakáján a Grand Casino előtti főtéren szabadtéri, nagyszerű koncertet adott a zenekar, és együtt ünnepelhettek az ötezer fős közönséggel a XXI. század kezdetét.

1997-ben sajnálatos esemény rendítette meg a zenekart, Berki László, az alapító, művészeti igazgató, karmester, zeneszerző, kiváló prímás, a „magyar Toscanini”, a flórklór Oscar-díjasa (Arany Szitár Díj), a Magyar Köztársaság Csillagrend kitüntetettje október 24-én váratlanul elhunyt. Buffó Rigó Sándor, a zenekar főtájkára és kiváló prímása kapta meg az elnökségtől a felkérést a művészeti vezető posztra. A zenekar nem várt gyorsasággal talpra állt, Buffó Rigó Sándor kitartó és eredményes munkával a zenekart lelkileg és zeneileg felkészítette a következő külföldi turnéra. A kezdeti nehézségek elmúltak és a zenekar újra rivaldafénybe került.

Időközben Boross Lajos főprímás 1998-ban egészségi állapotára hivatkozva befejezte a koncertezést a 100 Tagú éln, további turnékat nem vállalt, de mint a zenekar örökös főprímása egy-egy alkalommal, vendégművészként fellép a budapesti koncerteken. Az elnökség az új főprímási posztra a virtuóz prímást, a Rajkó Zenekar többszörös VIT-díjas kiváló prímását, Lendvai Csócsi Józsefet kérte fel.

A zenekar örökös, tiszteletbeli énekes szolista, a cigánynóta királynője, Bangó Margit, aki a zenekarral együtt kapott Magyar Örökség Díjat 2000-ben. Sok sikeres hazai és külföldi közös fellépés után, Bangó Margit önálló társulatot alapított, és

Puj Brigitta énekesnőt kíséri Lendvai Csócsi József főprímás

továbbra is sikert-sikerre halmoz, de mint vendégművész a 100 Tagú Cigányzenekar meghívására alkalmanként együtt lép fel a zenekarral.

1999-től 2001-ig a Magyar Állami Operaház megrendezésében minden év karácsony másnapján ünnepi gálakoncertet adott a 100 Tagú Cigányzenekar, „a Hegedű hangja” című koncertsorozat keretében. Az eseményt világszerte 3 milliárd néző láthatta egyenes élő adásban. A műsort Szabó István Oscar-díjas filmrendező vezette.

A zenekarnak fennállása óta 21 CD lemeze jelent meg, ebből 3 platina, 5 arany lemez. Számos rádió és televízió felvétele készült. 2004-ben a Magyar Rádió Nívó-díjában részesült az együttes. Önálló televíziós műsorain kívül olyan népszerű hazai szórakoztató műsorokban is szerepelt, mint a Dáridó, a 100-ból egy és a Friderikusz Show.

A zenekarban az elmúlt 20 év alatt 57 muzsikus kapott kiváló művészi elismerés-

ként állami kitüntetést, Berki László művészeti igazgató posztumusz Liszt-díjat és Lendvai József hegedűművész Liszt-díjat kapott.

2000-ben a zenekar beke-
rült a Guinness Rekordok könyvébe.

2006-ban a zenekar örökös főprímása, Boross Lajos és a zenekar volt szolista, Bangó Margit magas fokú művészi munkájuk elismeréseként Kossuth-díjban részesültek.

A húszéves jubileumi ünnepi koncertet a zenekar a Művészetek Palotájában tartotta. A műsort Szinétár Miklós Kossuth-díjas főrendező vezette.

2006-ban a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma erkölcsi és anyagi támogatásával elismerte a zenekar magas szintű munkáját és a külföldön való szereplésük alkalmával a Magyar Köztársaság az egyetemes roma kultúra egyik jeles képviselőjének tekinti a 100 Tagú Cigányzenekart.

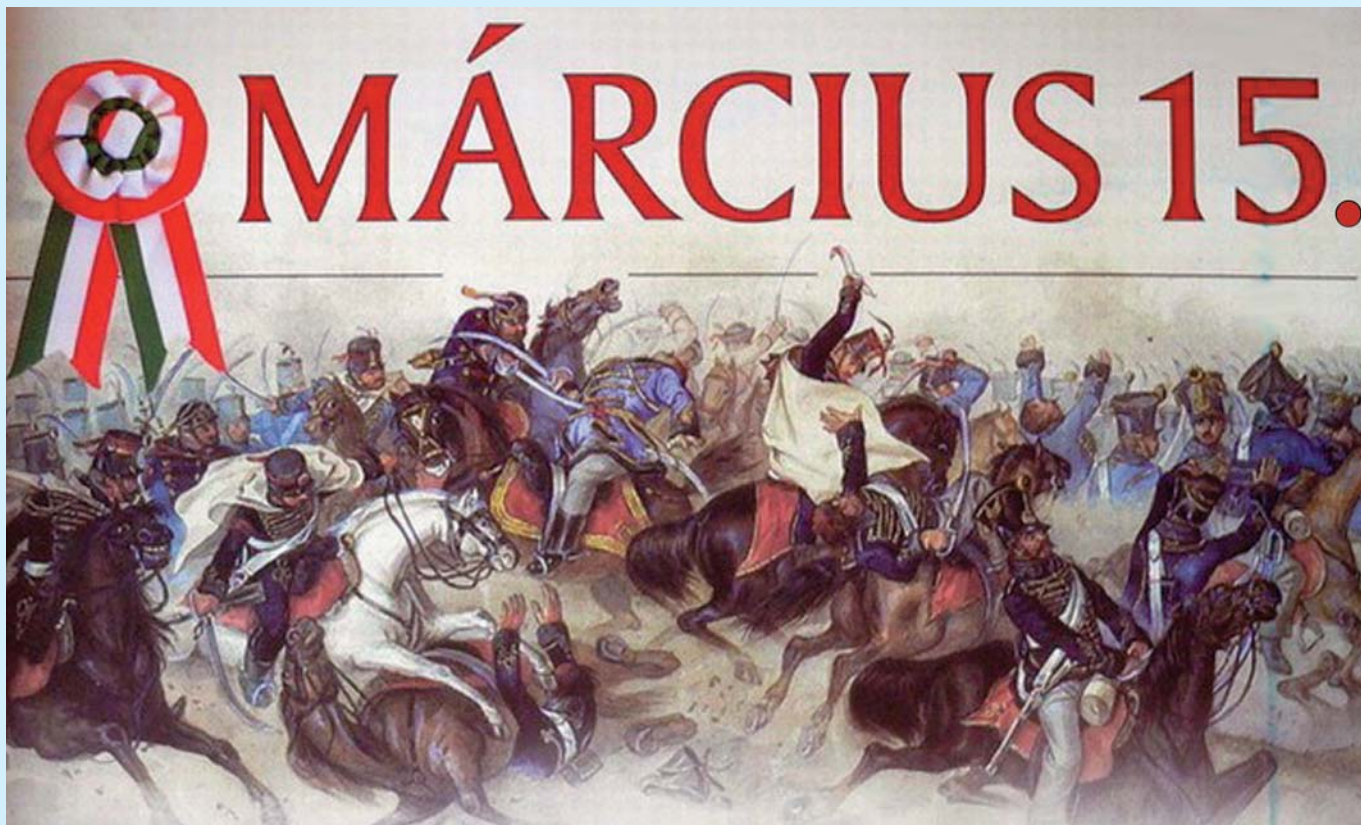
A 100 Tagú Cigányzenekarban a kiváló muzsikusok

mellett ma már több saját nevelésű fiatal tehetség van, aki rendelkezik konzervatóriumi végzettséggel vagy a Zeneakadémia hallgatója, illetve felsőfokú zenei végzettsége van. A 100 Tagú Cigányzenekar célja, a kivételes zenei érték életben tartása, nem idegenforgalmi látványosságként, hanem a művészi teljesítmény elismeréseként. Célja megőrizni azt a hagyományt, amelyet évszázadokra visszamenőleg generációk hoztak magukkal családi örökségként. Az utánpótlás oktatása az elsők között szerepel az egyesület programjában, célja a magyar cigányzene, a magyar nóták és népzene ápolása, népszerűsítése. Célja továbbá, hogy a klasszikus zenének cigányzenekari feldolgozásban sajátos összetételű zenei hangzásvilágot teremtsen.

A zenekar művészetével, muzsikájával mindenkor és mindenhol megtalálja az utat a közönség szívéhez, így gazdagítva az európai kultúra színes palettáját.

Forrás: www.100tagu.hu

Mit kíván a magyar nemzet.

Legyen béke, szabadság és egyetértés.

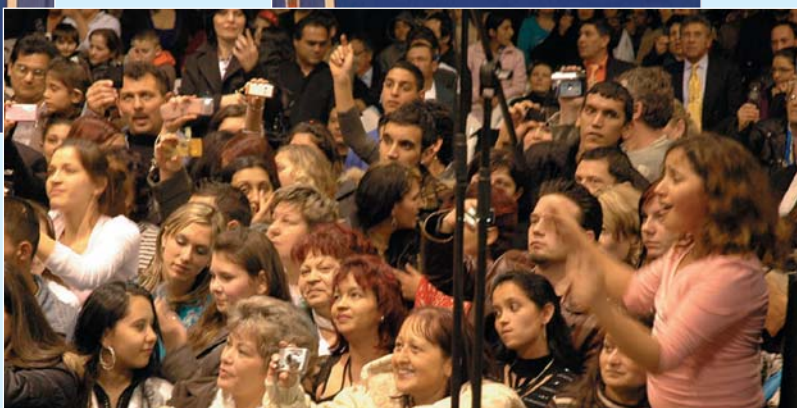
- 1. Kivánjuk a' sajtó szabadságát, censura eltörlését.**
- 2. Felelős ministeriumot Buda-Pesten.**
- 3. Évenkinti országgyűlést Pesten.**
- 4. Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben.**
- 5. Nemzeti őrsereg.**
- 6. Közös teherviselés.**
- 7. Urbéri viszonyok megszüntetése.**
- 8. Esküdtszék, képviselőlet egyenlőség alapján.**
- 9. Nemzeti Bank.**
- 10. A' katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a' külföldieket vigyék el tőlünk.**
- 11. A' politikai statusfoglyok szabadon bocsáttassanak.**
- 12. Unio.**

Egyenlőség, szabadság, testvériség!

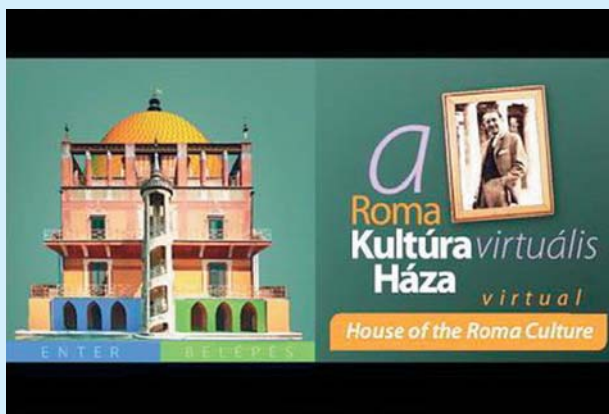
Lungo Drom Program

alkotó Kongresszus

A ROMA KULTÚRA VIRTUÁLIS HÁZA

Az MTA Néprajzkutató Intézetének honlapján, a Tudástárban online formában vált elérhetővé *A roma kultúra virtuális háza* c. multimédia.

A Roma Kultúra Virtuális Háza gyakorlatilag egy olyan adatkezelő felület, mely egy múzeum, egy kulturális ház látszatát keltve hívja elő a számunkra tetsző digitális anyagot. Akár egy modern számítógépes játékban, egy épületben járva szobákba, termekbe benyitva, bizonyos tárgyakat megérintve nézhetünk kiállításokat, szerzőnként válogathatunk festményeket, tematikusan csoportosítva fotóráfiákat, könyveket nézhetünk meg, illetve tanórákon, foglalkozásokon vehetünk részt. Ezek mellett a virtuális épület egyes emeletein „zene és vers lejátszó” berendezés van, melyekkel a zeneszámok és a versek közül válogatást készíthetünk, ezt pedig, mint egy rádió készüléket, a kiállításokon, a

fotók, festmények nézegetése közben, vagy akár különböző könyveket olvasva hallgathatunk. (www.estihirlap.hu)

http://www.etnologia.mta.hu/images/ROMA/a_roma_kultura_haza.swf

PÉCS 2010 – ROMA KULTÚRA

2010. április 9.

Roma zenei produkciók – Váradi Roma Cafe

Helyszín: Művészetek és Irodalom Háza 7621 Pécs, Széchenyi tér 7-8.

2010. április 10.

Roma zenei produkciók – Ifj. Szakcsi Lakatos Béla Jazz Trió

Helyszín: Rácz Aladár Közösségi Ház 7621 Pécs József utca 4.

2010. április 9–10.

Cigány költők és írók I. Országos Találkozója

Helyszín: Művészetek és Irodalom Háza, Rácz Aladár Közösségi Ház

KHAMARO 2010 – PRÁGAI NEMZETKÖZI ROMA FESZTIVÁL

A **2010. május 24–29.** között Prágában megrendezésre kerülő fesztivál a roma kultúrát hivatott bemutatni az egész világból. A zenei hagyományok, a klasszikus zene, a cigány jazz, filmek, színház, irodalom, tánc, festmények, fényképek és műhelyek egyaránt helyet kapnak a rendezvényen.

Helyszín:

Lucerna nagyterem, Roxy club, Globe Cafe, Jazz Club Reduta, Humán Tudományok Kara – Károly Egyetem, Gallery Oliva, Little shop Romen, Polish Institute in Prague, Prágai Magyar Kulturális Intézet.

A politika

A politika az emberi öntevékenység területe; mégpedig olyan területe, amely életviszonyaink és kapcsolataink általános kereteit és tartalmait határozza meg. A megélhetését vívott küzdelem az emberek közötti viszonyok hierarchikus alakításának, a hatalomnak és az uralomnak a kérdése is volt. A közösség életét belső és külső feszültségek terhelték, a politika sajátosságait ez a kettőség adja. A közösségteremtést, az államalkotást állandó belső és külső érdekharccal kíséri. Ez a belső ellentmondásosság nagymértékben felértékeli a közösséget. A közösség jelentősége, megőrzése és biztosítása alapvető kérdése és értéke a politikának.

Az európai politikai gondolkodásban a politika egyenrangú, szabad emberek közötti viszonyként jelenik meg. (Az ókori görögök számára a városállam, a polis a szabad emberi élet alapjaként jelent meg. A barbároknál a politika az úr és a szolga viszonyában testesült meg, míg a görögöknél az egyenrangú állampolgárok viszonyaként jelent meg.) A politika leglényegesebb tartalmi elemei – a hatalom és az uralom – csak az állampolgároknak tekintett egyének közreműködésével vagy éppen beleegyezésével ölthettek szilárdabb formát.

Nem állíthatjuk, hogy a politika az „elit” tevékenysége. Mindennap konfliktusokat élünk át (pl. szemetes az utca). Befolyásolásunk politikai lehetőségével élünk, amikor választani megyünk vagy civil társadalom keretében szervezkedünk. A részvételünk korlátot emel, és ellenőrzést tesz lehetővé a politikai hatalom birtokosaival szemben.

A politika határai rendkívül változóak, egyértelműen nem behatárolhatóak, sok minden beletartozhat. Ha egy jelenséget állami ügyvé sikerül emelni, akkor az politikai sajátosságokat ölt magára. A politikáivá válás egyik jellegze-

tessége ez: állami társadalmi jelentőségűvé válni.

Módszertani megközelítések

A normatív-ontológiai megközelítés a klasszikus politikai filozófia gondolatrendszerére támaszkodik, összekapcsolja a politikát és az erkölcsöt. Ebben az értelemben a politikatudomány a „gyakorlati filozófia” része. Középpontjában a „közjó” a „jó élet”, az erkölcs és a politikai okosság áll. Alaptétele, hogy van objektív igazság, amelyet a létstruktúráiban hordoz, s hogy a létstruktúrákban az igaz és a jó konvergálnak egymáshoz. Különbözteti a tényismeretet és az értéket. A modern politikai filozófiában a konzervatív-idealista filozófiai áramlatokat reprezentálja.

Az empirikus-analitikus megközelítés a természettudományokra jellemző módszer, a mérhetőség átvitele a társadalomtudományokra. Eredeti célja egy egységtudomány megteremtése. Tudományosnak az számít, ami objektíve mérhető, érzékileg és tárgyilag megfogható, pontos szabályok szerint rögzíthető. Azt vallja, hogy a tudományhoz hasonlóan a társadalomnak is nyitottnak kell lennie. Nyílt társadalom intézményrendszerében a tapasztalatok feldolgozása folyamatos és lépésről lépésre

történő előrehaladás útján történik. A tárgy lehet ugyan az érték, de nem befolyásolhatja a megismerés törekvéseit.

A funkcionista (rendszerméleti) megközelítés a társadalmi valóság belsőleg tagolt egész, a cselekvések intézményesült rendszere. A társadalom, mint rendszer különböző alrendszerekre tagolódik. Az elkülönült alrendszerek akár maguk is alrendszerek összességként értelmezhetők. Konzervatív-liberális álláspont lehetőségét rejti.

A kritikai-dialektikus megközelítés szerint a társadalom az emberek olyan viszonyrendszere, amelyet alapvetően az emberi munka közvetít, s amelynek szervezeti és intézményes formáit a mindenkor elért anyagi-technikai és kulturális fokok határozzák meg.

Három kategória jellemzi: – a történetiség: az időben történő fejlődésbeli meghatározottságot emeli ki – a totálitás: az egész elsődlegessége és részek felettsége – a dialektika: a fejlődés forrását és hajtóerejét az egyetemességben fedezi fel.

Beállítottsága radikális, jelzi a képviselőinek elégedetlenségét a modern világ életformáival és értékrendszerével szemben.

A racionális döntés (piaci) elmélete szerint a politikai cselekvők magatartását az ártermelésben és a piaci versenyben résztvevők haszonra törekvő racionalitása jellemzi. A politikusok és a választók cselekedeteit és döntéseit a várható és anyagi javakra átváltható előnyök és a haszon befolyásolja. A politikai intézmények működése, a politikai megnyilvánulások mögött az egyén és az érdeke alapján hozott döntés áll. Ők liberális értekek alapján gondolkodnak.

A fenti megközelítések eltérnek egymástól abban, hogy milyen jelentőséget tulajdonítanak egy-egy elemnek vagy összefüggésnek a többivel szemben. Így eltéréseik ellenére sem zárják ki egymást. A politikai kommunikáció olyan tanulási folyamat, amelyből mindegyik fél gazdagodva kerülhet ki. A tanulási folyamat kettős: egyrészt gyarapíthatjuk ismereteinket a politika világáról, másrészt korrigálhatjuk, csiszolhatjuk saját nézeteinket, előítéleteinket. A politikához való közeledés tehát nagymértékben függ a szubjektív beállítottságunktól is.

A politikának **három strukturális elemét**, dimenzióját különböztetjük meg.

A politika, mint **politika**: ez az a terület, amely egyrészt a politika elemi jelensé-

geit és intézményeit, az ezek mögött rejlő lényegi társadalmi tartalmat fejezi ki. Kulcskérdése: mi a tényleges politikai tartalma egy helyzetnek egy közösség számára? Mi az emberi-társadalmi tartalma általában a politikának?

A politika, mint **polity**: a politika elemi, illetve elsődleges jelenségeinek mozgásterére, formai meghatározottságára utal. A politika intézményes keretét jelenti. A rendszer fejlődése intézményes keretet biztosított a tagolódo érdekvilág számára, és az érdekek érvényesíthetőségét játékszabályokhoz kötötte.

A politika, mint **policy**: közpolitika vagy szakpolitika. A politika arra kényszerül, hogy a társadalmi egyensúly megtartása, a társadalom szellemi és anyagi gyarapodása érdekében kiépítse a maga infrastruktúráját (állami feladat-szakértők, szakhivatalnokok, ezek intézményei).

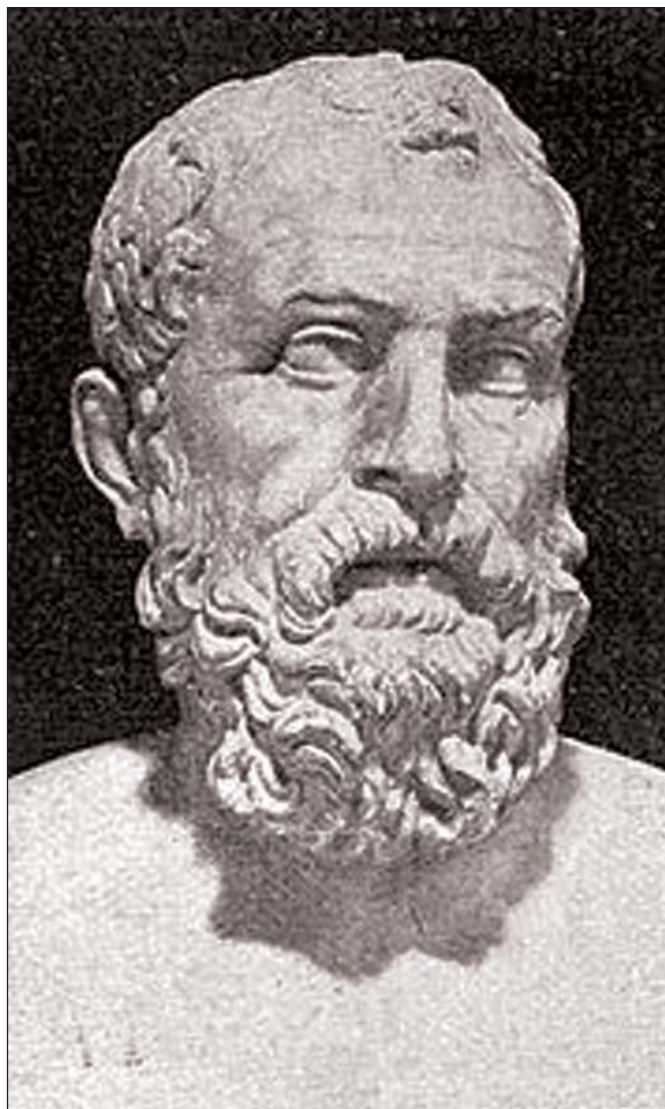
A politika társadalmi funkciója

A jó állam fogalma azonos volt az államnak azzal a képességével, hogy biztosítani tudta a közösség életének és fennmaradásának stabil kereteit. A közösség boldogsága és békéjének biztosítása a legfőbb cél.

Míg a **politika** különböző érdekkonfliktusok megharcolásának terepe, az **érdek** szükségletek kialakítására irányuló akarat, törekvés. Az érdek és a szükségletek különböző szempontjait ismerjük, vannak: szociális, társadalmi, kulturális és intellektuális, szellemi jellegű szükségletek. Ezek szintje különböző. Vannak érdekek, amelyek erőfeszítés nélkül megoldhatóak. Van azonban, amikor kompromisszumra van szükség, vagyis olyan konfliktusmegoldásra,

amelyben a szembenálló felek egymással szemben támasztott követelményeinek egy részéről kölcsönösen lemondana. Ha az érdekkonfliktus olyan nehézségű, hogy nem oldható fel kompromisszummal, akkor csak a másik oldal legyőzésével, megsemmisítésével oldható meg.

Minden politikus, csoporttisztában van azzal, hogy nem számíthat támogatásra,

Szolón
(Kr. e. 638 k. – Kr. e. 558 k.) ókori athéni politikus, hadvezér, a hét görög bölcs egyike volt. Nevéhez fűződik az ún. szolóni alkotmány megalkotása, azaz a timokratikus államberendezkedés létrehozása.

ha személyes ambícióját, érdekét nem mint közösségi célt jelenít meg. Így, ha egy szűkebb társadalmi csoport ősztársadalmi érdekként

akarja feltüntetni célját, akkor van szükség a politikára. Demagógiára van szükség. A csoportérdek ősztársadalmi érdekként jelenik meg. Az ősztársadalom irányítására pedig csak mi vagyunk alkalmasak.

A politikai hatalom erői sohasem szabadulhattak a közösség számára nyújtott teljesítmény, egyfajta „hatalmi szolgáltatás” kötelezettségétől (pl. piac). A poli-

ménnyel. Ennek elmaradása gyengíti a hatalmat. (Diktatúrák esetében pl. a társadalom kontroll alá vonása rövidtávon működhet, de hosszú távon a társadalom „teljesítmény-visszafogással” fizet ezért.

A politika az ellentétes érdekek által motivált hatalmi harcok területe és egyúttal e harcok társadalomhoz kötöttségének vagy éppen „társadalmisításának” a területe is. Az egyik oldalon a társadalmi kötöttségektől való szabadulás, a másik oldalon a hatalom és az erőszak politikai közösség ellenőrzése alá vonás áll. A politikatörténet e két törekvés állandó küzdelme, és az ebből eredő problémák megoldására tett kísérletek sorozata.

A politika világának megértését célzó elméleti gondolkodás a politikát és feladatait a politika előtti társadalom szerkezetéből próbálta értelmezni, visszatért az emberhez és társadalmához.

A történelemben minden olyan kezdeményezés kudarcot vallott, amely a problémákra a társadalom mesterséges megváltoztatásával akart megoldást találni. A politikának az a feladata, hogy az ellentéteket és konfliktusokat társadalmilag feloldható vagy kihordható és elfogadott ellentétekké és hierarchiákká alakítsa át.

Az európai fejlődéssel az **egyén fokozatosan kikerül a közösségi kötelekeket szabályzó hatalom alól**. A közösségről leszakadt egyén szükségletei által vezetett lény, aki képes arra, hogy társadalmat, közösséget teremtsen a maga számára.

A modern társadalmak legfőbb szervezője és középpontja: a piac. A piac, ahol a „láthatatlan kéz” rendezi el a dolgokat. Az önzés és a kö-

zösség szolgálata találkozik. Az egyéni vágyak és akaratok mögött működő törvényszerűségek társadalmasítják és ellentétükben fordítják az egyéni önzés negatívumait. Az így berendezkedett társadalomnak csak egy „éjjeliőr” államra van szüksége (Ferdinand Lassalle).

Az árutermelő társadalom kialakulásával a politika kiszorult a termelésből. Kialakul az államnak és a társadalomnak az árutermelők világára jellemző kettősége.

A ipari forradalom után mutatkozott meg először, hogy nincs közvetlen kapcsolat a társadalom általános jóléte és fejlődése és a piaci szabályozás között. Illúziók voltak az általános haladást és társadalmi egyensúlyt szabályozó elvek. A szabadság és egyenlőség elvei elégtelenek voltak a felvetődő problémák megválaszolására. A magánérdekben nincs „közjó” és társadalmi egyensúly lehetősége. Az ipari forradalommal jelentkező ellentmondások és egyenlőtlenségek megmutatták, hogy hiányoznak a korábban feltételezett háttérmechanizmusok, amelyeknek az önzés közjová történő alakítását el kellett volna végezniük.

Meg kellett teremteni azokat az intézményeket, amelyek segítségével a társadalom képes válaszolni a problémára. A konzervatívok a tradíciók védelme mellett álltak, hangsúlyozták az állami gondoskodás fontosságát a piac mindenhatóságával szemben. A szocialisták megkérdőjelezték a magántulajdont, az árutermelést, a piac- és pénzgazdálkodást.

A kérdés az volt, hogy **zárt társadalommá** (polgárháború veszélye) vagy **nyitott társadalommá** (reform) alakul-e a kibonta-

kozó kapitalista társadalom.

A modern társadalom közben modern **nemzetállam** má is vált. A francia forradalom után megjelent a **nép-szuverenitás** elve, amely szerint a hatalom legfőbb letéteményese a nép, minden hatalomnak belőle kell kiindulnia, és pozitívan kell visszahatnia és vonatkoznia rá. A demokratikus eszmének ellentmondott, hogy valaki a társadalomban elfoglalt alacsonyabb helye vagy szociális helyzete miatt eleve jogfosztott legyen. Az ipari társadalom fő kérdése a kapitalizmus és a demokrácia összeegyeztethetősége lett. A kapitalizmus megőrizte a modern állam közösségi mivoltát, magára vállalva a társadalmi egyensúly politikaivá váló feladatát is. A munkást politikai és szociális jogokkal rendelkező polgárrá emelte, ezzel – bár nem szüntette meg az egyenlőtlenséget – esélyt adott a lassú gyarapodásnak.

A piac mellé lépett a politikai állam: így az „**egydimenziós állam**” **kétdimenzióssá**, azaz két szerveződési centrummal rendelkező társadalommá vált. Az állam egyre több ponton beavatkozik a társadalmi folyamatokba, biztosítva az egyensúlyt.

A bekövetkező változások mutatják azt is, hogy milyen politikai irányzatok és pártok kerültek kormányzati hatalomra és, hogy elképzeléseik megvalósítására milyen iránynak adnak lehetőséget.

A társadalom egyensúlyi állapotához emberi beavatkozás kell, melynek eszköze a politika. A modern politikaértelmezés kettős értelemben is valóságot teremt:

– a politika társadalmi egyensúlyt teremt,

– politikai közösséget teremt: a társadalmi szükségletek kielégítése egybeesik egyfajta politikai közösség és akarat megteremtésével.

A politizálás intézményszerű tevékenység a hatalmi erők rendszerében és hatalmi erők között folyik. A politika érdekek harcának hatalmi harccá emelése mellett társadalmi egyensúlyt és közösséget teremtő erő. A hatalmi elrendezéseknek közmegegyezésen kell alapulnia.

A társadalom és a politika világát a modern fejlődés végleg elválasztotta. Az ókortól kezdődő fejlődést **Európa-paradigmának** is szokták nevezni, intenzitása a termelési formák és az ehhez kapcsolódó életformák egymásra épülésén alapult. A társadalmi változást elsősorban az egyén pozíciójának átalakulása és ennek értelmezése mutatta.

A modern fejlődés azzal kezdődött, hogy a kultúra és az emberi cselekvés egyes elemei elhatárolódtak egymástól. A politika **Machiavelli** szerint a hatalommal való bánni tudás művészete, amelynek lehetőségeit mindig a körülmények, az uralkodó és a nép képességeiből és helytállásából olvashatjuk ki. Az itáliai városállamokban a rendi társadalommal szemben megjelent a városi polgárság a maga új életfelfogásával és igényeivel, ez döntő szerepet kapott. A modern politika felfogása kezdettől abban különbözött a korábbi szemlélettől, hogy a hatalom kérdése volt a kiindulópont. A politika tengelye mindig az **érdek-hatalom-akarat** reláción helyezkedik el.

A modern társadalomban az érdekek válnak a cselekvések és a politikai célkitűzések meghatározójává. Az érdek az egyén beállítottá-

ga, hajlama, amely szükségleteivel, kielégítésre váró társadalmi-emberi igényeivel függ össze, valamint azzal, hogy egy adott társadalmon belül miként elégíthetők vagy nem elégíthetők ki ezek az igények. Az egyéni önzés és hatalom utáni vágy a piaci társadalom hajtóerejévé válik, ám kikerülhet a tradíció és társadalmi értékrend ellenőrző és korlátozó hatalma alól. A modern politika nem vesztette el közösségre irányultságát azzal, hogy az egyén vált szemléletének kiindulópontjává.

Hatalomról beszélünk, ha egy társadalmi kapcsolaton belül van rá esély, hogy valaki saját akaratát az ellenszegülés ellenére is keresztülvigye. **Uralom**, ha egy meghatározott tartalmú parancsnak megadható személyek engedelmeskedni fognak. Az uralom beleegyezésen alapul, a hatalom egyszerű erőszakra épülhet.

A politikai hatalom a beleegyezés és legitímálás oldaláról szervezett és intézményesített hatalom, s ebben a formájában határolódik el a társadalomtól, mint külön politikai rendszer, mint állam. A politika saját törvényeit követő, emberi érdekek és akaratok harca.

*Valamely társadalmi csoportnak érdekei érvényesítéséhez olyan eszközre van szüksége, hogy más társadalmi csoportok érdekeivel szemben a sajátját érvényesíteni tudja. Ezt az eszközt nevezzük **politikai hatalomnak**. Minden politikai törekvés végső célja a politikai hatalom teljes birtoklása. Ha nincs hatalom, nincs akaratérvényesítés. A cselekvés és az akarat egybe kell, hogy essen. A politika jellemzője a totalitás, a társadalom egészét lefedi.*

**Összeállította:
Marsi Edit**

Nyelvlecke – alapfok

Alapfokú szóbeli vizsga témái. (kötetlen beszélgetés a vizsgáztatóval)

1. Köszönések, találkozás	Dyes dipe, maladyipe
2. A család	E familija
3. Lakóhely, környezet	Beshimasko than, krujalipe.
4. Munka	Butyi (–ari -arica foglalkozás képző)
5. Tanulás	Sityipe
6. Utazás	Dromipe
7. Utazás II.	Dromipe
8. Utazás III.	Dromipe
9. Utazás IV.	Dromipe
10. Külföldi utazás	Avrutna phuvako dromipe
11. A posta	E poshta
12. A telefon	O telefono
13. Szálloda	Hoteli
14. Étteremben, kocsmában	Ando restorano, ande kirchima
15. Étteremben	Ando restorano
16. Meghívás	Akharipe
17. Vásárlás	Kinipe
18. Moziban, színházban	Ando mozivo, ando teatro
19. Orvosnál	Kaj o sastyari
20. A sport	O shporto
21. Idő, időjárás	Vrama, vramako phiripe
22. Időpont és találkozás	Vrama haj maladyipe
23. Információ	Informacija
24. Kérés, igenlés, visszautasítás	Mangipe, ovipe, palpaledipe
25. Egyetértés, egyet nem értés	Jekhhataripe chi jekhhataripe

1. Köszönések, találkozás Dyes dipe, maladyipe

Baxtalyi detehara!
Lasho dyes te del o Del!
Lashoj tyo dyes!
Lashoj tumaro dyes!
Lashi ratyi.

Szerencsés reggelt!
Jó napot adjon az Isten!
Jó napodat!
Jó napotokat!
Jó estét, jó éjszakát.

Devlesa rakhav tut!
 Devlesa rakhav tumen!
 Del andas tut!
 Ash Devlesa!
 Ashen/ashon Devlesa!
 Zha Devlesa!
 Zhan Devlesa!
 T'aves sasto thaj baxtalo!
 T'aves sastyi thaj baxtalyi!
 T'aves vi tu!
 T'aven saste thaj baxtale!

T'aven vi tume!
 Sar san?
 Najis, mishto sim.
 Kaj zhas?
 Kaj sanas?
 Karing zhas?
 Kothar avilan?
 So si?
 Naj khanchi.
 Raja tyo baripe!
 Rashaja tyo baripe!
 Kotharutno san muro phral?
 Kotharutnyi san muri pheny?
 Kaj beshes more?
 Haj tu so keres kathe?
 Mishto sam akanak.

Istennel talállok téged!
 Istennel talállok benneteket!
 Isten hozott!
 Maradj Istennel!
 Maradjatok Istennel!
 Menj Istennel!
 Menjetek Istennel!
 Legyél egészséges, szerencsés!
 „ „ „ nn.
 Legyél te is!
 Legyetek egészségesek
 és szerencsések !
 Legyetek ti is!
 Hogy vagy? Hogy vagytok?
 Köszönöm, jól vagyok.
 Hová mész?
 Hol voltál?
 Merre mész?
 Honnan jöttél?
 Mi van?
 Nincs semmi.
 Nagy uram!
 Tisztelendő uram!
 Honnan valósi vagy testvérem?
 Honnan való vagy nővérem?
 Hol laksz barátom?
 És te mit csinálsz itt?
 Jól vagyunk most.

2. A család – E familija.

Muro anav....
 Phen avri tyo anav!
 Sar bushos?
 Me bushuvav Joka.
 Kaj beshes akanak?
 Me beshav ando foro.
 Tu ando gav beshes?
 Si man dad haj dej.
 Si man duj phral.
 Si man shtar phenya.
 Sode beshengo/i san?
 Me bish bershengo/i som.
 Me tranda bershengo/i som.
 Kadi shej si muri.
 Akanak somas tranda bershengo/i.

Az én nevem....
 Mondd meg a neved!
 Hogy hívnak?
 Az én nevem Joka.
 Hol laksz most?
 Én városban lakom.
 Te faluban laksz?
 Van apám és anyám.
 Van két fivérem.
 Van négy nővérem.
 Hány éves vagy?
 Én húsz éves vagyok.
 Én harminc éves vagyok.
 Ez a lány az enyém.
 Most voltam harminc éves.

Kana rakhadyilan?
Me rakhadyilom ande jekhmija ijjashela
thaj shovvardesh thaj oxto bersh.

Tu kana rakhadyilan?
Kaj rakhadyilan?
Me rakhadyilom ande Peshta.
Si man romnyi.
Na ma romnyi.
Si man shavo haj shej.
Man naj shavo haj shej.
Me aba romnyadino som.
Naj ma rom, de maj avla.
Muro rom khere si.
Muri romnyi khere si.
Me kamav mure shavoren.
Man inke naj shavoro.
Muro rom butyi kerel ande shkola.

Mikor születted?
Én születtem
ezerkilencszázhatvannyolc
évben.

Te mikor születted?
Hol születted?
Én Pesten születtem.
Van feleségem.
Nincs feleségem.
Van fiam és lányom.
Nekem nincs fiam és lányom.
Én már nő vagyok.
Nincs férjem, de majd lesz.
Férjem otthon van.
Feleségem otthon van.
Én szeretem a gyerekeimet.
Nekem még nincs gyerekem.
Férjem az iskolában dolgozik.

3. Lakóhely, környezet. Beshimasko than, krujalipe.

Me beshav ando foro.
Tu ando gav beshes.
Voj chi beshel khatikaj.
O dad ande savi vulyica beshel.
Me ande Peshta beshav.
Tu ando Segedino beshes.
Pasha amende beshel amaro phral.
Kon beshel pasha tumende?
Ando gav beshen le gaveske rom.

Pe vulyicako kolco si e xajing.
Pe vulyicako agor si e bolta.
So si vulyicako anav?
Me phujatar zhav ande butyi.
Tu sosa phires ande shola?
Amaro gav shukar haj baro.
Ande amaro krujalipe lasho trajo si.
Krujal amaro kher but kasht si.
Amaro beshimasko than chorrivanoj.
Kon beshel pasha amende?
Sode zhene trajon ande kado foro?
Butzhene sas ande forosko mashkar.
Kana aven le manusha tumende?

Én lakom a városban.
Te faluban laksz.
Ő nem lakik sehol sem.
Az apa ebben az utcában lakik.
Én Pesten lakom.
Te Szegeden laksz.
Mellőttünk lakik a mi fivérünk.
Ki lakik mellettetek?
A faluban laknak a falusi
cigányok.
Az utca sarkán van a kút.
Az utca végén van a bolt.
Mi az utca neve?
Én gyalog megyek a munkába.
Te mivel jársz az iskolába?
A mi falunk szép és nagy.
A mi környékünkben jó élet van.
A ház körül sok fa van.
A mi lakóhelyünk szegényes.
Ki lakik mellettünk?
Hányan élnek ebben a városban?
Sokan voltak a város közepén.
Mikor jönnek az emberek
hozzátok?

Kon sas tusa ande butyi?
 Vi me somas lesa ando foro.
 Chi tu chi sanas kothe.
 Kon sas inke lasa ando kher?

Ki volt veled a munkában?
 Én is voltam vele a városban.
 Te sem voltál ott.
 Ki volt még veled a háznál?

4. Munka – Butyi. (-ari -arica foglalkozás képző)

Kaj keres butyi?
 Me ande fabrika kerav butyi.
 Tu ande oficija keres butyi?
 Voj ande shkola kerel butyi.
 Voj chi kerel butyi, khere si.
 Voj inke cinoj, ande ovoda phirel.
 Muro shavo desh bershengoj,
 inke ande shkola phirel.
 So kames te keres?
 Me som sastyari.
 Tu san rashaj.
 Voj sastrari si.
 E terni shej gilyarica si.
 Nyevarav muro kher.
 Me shoferi somas, akanak na.
 Me tradav o vurdon.
 Me vurdonesa zhav ande butyi.
 Vi tu busosa zhas kothe?
 Vi ame tradinosa zhas.
 Soski butyi keres?
 O Joshka sityarel ande shkola.
 Voj ande oficija kerel butyi.
 Kon kerel butyi ande fabrika?
 O terno raklo biknari si.
 Kon kerdas butyi ande bolta?
 Kaj kerel butyi kado manush?
 Kana phirel ande butyi?
 Voj inke chi phirel ande butyi.
 Chi voj chi phirel ande shkola.
 Me kashtesa kerav butyi,
 me som mesalyari.
 Tu sosa keres butyi?
 Me barrenca kerav butyi.

Hol dolgozol?
 Én gyárban dolgozom.
 Te hivatalban dolgozol?
 Ő iskolában dolgozik.
 Ő nem dolgozik, otthon van.
 Ő még kicsi ovodába jár.
 A fiam tíz éves, még iskolába jár.

Mit szeretsz csinálni?
 Én vagyok orvos.
 Te pap vagy.
 Ő vasas.
 Ez a fiatal lány énekesnő.
 Újítom a házamat.
 Sofőr voltam, most nem.
 Én hajtom a kocsit.
 Én kocsival megyek a munkába.
 Te is busszal mész oda?
 Mi is vonattal megyünk.
 Milyen munkát csinálsz?
 Jóska tanít az iskolában.
 Ő a hivatalban dolgozik.
 Ki dolgozik a gyárban?
 A fiatal fiú eladó.
 Ki dolgozott a boltban?
 Hol dolgozik ez az ember?
 Mikor jár a munkába?
 Ő még nem jár a munkába.
 Ő sem jár az iskolába.
 Én fával dolgozom, én asztalos
 vagyok.
 Te mivel dolgozol?
 Én kövekkel dolgozom.

Készítette: Sasvári Gábor

(www.sasvarigabor.hu)

– folytatjuk –

Zoga és a Rókalány

(Sáfár Sándor gyűjtése) - II. rész

Nem kellett sokat várni, egyszerűen meglett az is. Aztán jött a negyedik, ötödik. És éppen hét napnak kellett eltelnie, mire a hetedik tojás is a többi mellé került a sorba. De még ez sem volt elég, mert meg kellett várni mind a kilencet. Rókalány legalább is ezt mondta.

Már csak az volt hátra a betyárkodásból, hogy megtudakolja, hogyan is megy az a betyárság, mert rabló, zsivány azért nem akart lenni. Becsületes cigánylegény volt ő.

Gondolkoztatót, gondolkoztatót Zoga, ahogy vitte a táltos. Egyszer csak megpillantott egy útszéli csárdát.

– No, itt megpihenek, és ha akad, valamilyen szolgálat, föl vállalom, mert úgy hallottam, hogy az ilyen útszéli csárdába térnek be néha-néha a betyárok.

– Jó napot gazduram! – köszönt be a kocsmárosnak Zoga.

– Jó napot! Mit hozzak?

– Valami ennivalót, meg egy üveg bort!

A kocsmáros kolbászos tojást, meg kenyeret hozott a bor mellé. Zoga jóízűen elfogyasztotta.

– Merre, merre vitéz úr? Háború készül valahol?

– Á, nem vagyok én vitéz – szabadkozott Zoga. – Na, ezt ki kell magyarázni, ha már így eloltam, hogy lóháton jöttem, meg a kardot is az oldalamon felejtettem. – A kardot még az apámtól kaptam emlékre. Ő katonáskodott még annak idején Zomborban. A lovat meg egy gazdától kaptam, ahol szolgáltam. Nem volt éppen pénze, amikor eljöttem tőle. Fizetség helyébe a lovat ajánlotta. Elfogadtam, mert nekem ez is jól jött. Legalább nem kell gyalogolni, amíg újból szolgálatot találok.

– Oszt, milyen munkát vállalnál?

– Nem vagyok válogatós, amit rám bíznak, elvégzem.

– Nekem kellene egy mindenes. Beállsz hozzám?

– Mit kell dolgozni?

– Mondtam, hogy mindenest keresek. Fát vágasz, udvart söpörsz, ha vendég jön, enni, innivalót készítesz.

– És a fizetség?

– Teljes kvártélyt kapsz, egy öltözet ruhával, meg év végén két akó bor árát. Jó lesz így? Rendben?

– Rendben. Itt maradok.

Alighogy ezt megbeszélgették, jött egy ember. Pitykés lajbi, bő gatyá, meg olyan juhász kalap féle volt rajta. Enni, inni kért a vendég. Tojásrántottát kapott, meg egy üveg bort. Addig nem evett, míg ezt a bort a kulacsába nem töltötte, akkor még egyet hozatott. Megette a rántottát, utána iszogattot.

Nemsokára jött egy másik, majd harmadik ember is. Az öltözetüket mintha csak egy ember varrta volna, úgy hasonlított egymásra. Mire Zoga jobban körülnézett, már vagy hetvenheten, ha nem százan voltak. Szorongtak, sugdolóztak az ivóba.

– Betyárok! – figyelte őket Zoga. – Valami nagy vállalatba akartak fogni, ezért vezért kerestek maguk közül. Először erőpróbát tartottak. Ölre mentek, de sehogy sem tudtak megegyezni. Ittak, majd az ügyességüket bottal mérték össze. Így sem jutottak előbbre az egyezségben.

Amikor ezt látta Zoga, elkiáltotta magát:

– Ki áll ki velem ölre?

Talán mindenki jelentkezett egyszerűen. De, amikor Zoga hármát már úgy a földhöz vágott, hogy úgy kellett fölsegíteni őket, mert maguktól nem tudtak volna felállni, már nem akart senki birokra menni Zogával.

– Botra! – kiáltott akkor újra Zoga.

Megint volt vállalkozó, de most is ő bizonyult ügyesebbnek. Zoga szinte kicsúszott a bot elől. Nem lehetett hozzáérni. Ő viszont nem sajnálta az erejét. Ahol megütötte az ellene küzdő betyárt egész púp nőtt a fején, a vállán, ahol érte.

– Csodálkozással nézegették a betyárok Zogát.

– Kardra! – állt elő akkor bátran egy betyár.

– Azt már nem! – mondta Zoga – eleven kardom van. Az szétaprít valamennyiötöket.

– Hogy hívnak?

– Zoga.

– Legyél a vezérünk!

Egymás tenyerébe csaptak. Az egyezségre nagyot mulattak. A multság végeztével Zoga megkérdezte a betyárokat, hogy miben törték a fejüket. Miért akartak vezért választani?

– Tudod Zoga, sok kincset, gazdagságot szereztünk már a betyársággal. Nem osztogattuk ám el az összes vagyonunkat, hanem úgy gondoltuk, ideje volna már megházasodni. No, és ha az ember gazdag, illő, hogy kisasszonykát vegyen feleségül. Itt nem messze van egy várkastély. Ott lakik a Vadász Király. A várkastélyban rengeteg vitéz és kisasszonyka van. Mi a vitézekkel akarunk megvívni, hogy a lányok a mi feleségeink legyenek, de sehogy sem lehet a várkastélyba bejutni. Ma vadászni megy a király az urakkal, utána itt mulatnak egyet, csak azután mennek haza. Míg ők vigadoznak, mi megtámadnánk a várkastélyt, így megszerezhethetnénk a lányokat.

– Hát, majd meglátjuk, mit végzünk! A kocsmárosat mindenesetre becsukom a pincébe, mert elárul bennünket.

Így is tett Zoga. A betyárok elbújtak a pajtában, a kocsmáros a pincében

kucorgott összekötözve, amikor a vadászat után jött a király, meg a várkastélybeli urak. Keresik a kocsmárost.

– A városba ment, a vásárba, feleséges király uram. Én vagyok a mindenes. Parancsoljon velem.

– Enni, innivalót! Mindenki az én vendégem! – kiáltja a király.

Azzal asztalhoz ültek. Zoga amilyen gyorsan csak lehetett megterített, és már hozta is a sok finomságot: sült pulykát, malacpecsenyét, bort, meg minden finomat, ami csak kellett, mert készült ám a kocsmáros a lakomára. Várta a vendégeket.

Elégedettek voltak az urak. Ilyen jót rég nem ettek, ittak, mint most.

Mikor a legnagyobb volt a vigaság, Zoga kiment a pajtába, odakiáltott a betyároknak:

– Egy ember itt marad helyettem mindenesnek! A többi utánam!

Zoga kivezette az istállóból a táltosát, rápattant.

A legmamlaszabb betyár bement a csárdába, a többi Zoga után a várkastély felé vágatott.

A várkastély előtt rengeteg vitéz állt. A betyárok is harcoltak derekasan, de a legtöbbet Zoga kardja végzett. Magától lecsatolódt a derekáról, s aprította a Vadász Király katonáit, ahol érte. A kapunál azonban baj történt. Kulcsra volt zárva belülről, a tetejébe még el is volt torlaszolva mindenféle forhant vacakkal. Ráadásul a kapu mellett a bástya tetejéről tüzet okádott feléjük egy hétfejű sárkány. Gondolni való, hogy a betyárok kilencvenkilenc felé szaladtak, mert ugyi, éppen kilencvenkilencen voltak.

– Vissza a csárdába! Ésszel kell itt dolgozni! – kiáltott utánuk Zoga.

De azoknak kiálthatott. Mít tehetett mást Zoga, visszavágtatott a csárdába.

Hogy mi volt ott??? Az urak majdnem fölfordították az ivót, úgy mulattak. A hátrahagyott betyár meg sehöl. De a kocsmáros igen!

– Elszabadult? – találgatta Zoga. – Talán a kocsmáros ismerte a kötél szétcsomózásának a fortélyát, vagy pénzt adott a betyárnak? Az engedte el? Nem kérdezte, nem is kérdezhetne volna, mert lett ebből nagy baj!!! A király mulatott ugyan, de nem itta el az eszét! A kocsmáros bepanaszolta Zogát. Így aztán, ahogy belépett a csárdaajtón,

mindjárt rárontott vagy tíz vitéz. Néhányat ugyan lerázott magáról Zoga, de végül is csak megkötözték. Beteverték egy ponyvába, s nagy, víg dalolással vitték a palotába.

Utánuk óvakodott kis távolságra egy gyönyörűségű cigánylány. Sukár, vagy Sudári volt a neve, nem is tudom bizonyosan, de azt hiszem inkább, Sukár. Erősen megtetszett a cigánylánynak Zoga már akkor, amikor erre a vidékre érkezett. Sír most Sukár, mert halotta, amint beszélgették az urak, hogy Zogát a várkastély pincéjébe zárják, és még holnap napfelkeltekor föl akasztatja a király, amiért annyi derék vitézét elpusztította.

Bejáratos volt Sukár a palotába a kisasszonykákhoz. Beengedték most is. Ahogy találkozott az első kisasszonykával, mindjárt elmondta a hírt, hogy milyen szép, derék vitéz sínylődik a várkastély pincéjébe. Nagy kár érte, hogy holnap kivégzik, mert olyan szép, erős, eszes legény nincs egy sem a palotában, mint ő.

Hamar elterjedt a hír a kisasszonykák között. Az egyik lány Sukárnak akarta adni a gyűrűjét, hogy azzal vesztegesse meg az őrt, engedje szabadon a legényt!

– Nekem úgysem fogadna szót az őr. Jöjjön velem a kisasszony, legalább meglátja a rabot is.

A kisasszony a királynő volt, de ezt Sukár nem tudta.

Szóval a királynő és Sukár lementek a várkastély pincéjébe. Zoga álldogált, kicsinykét szomorkodott. Első pillantásra megtetszett a királynőnek Zoga, de a legény csak a cigánylánynon jártatta a szemét.

– Kimentelek Zoga – mondta a királynő.

– Ne féltsen engem kisasszonyka! Ha nem akartam volna, hogy idehozzanak, nem lennék itt.

A cigánylánynak meg odasúgta:

– Szólj a betyároknak, hogy napfelkelte előtt legyenek a várkastély előtt, mert szép feleségeik lesznek.

– Sukár szaladt, és megmondta, hogy mit üzent Zoga. A királynő pedig, addig kérlelte apját, anyját, míg felhívták a pincéből Zogát és megvendégelték. Maga a királyné terített asztalt, s hozta a sok finom enni, innivalót. A legény először csak nézte, hogy melyik, micsoda, de aztán bel-

kott istenesen, és jókat ivott a gyémántos, aranyserlegből.

A vendégeskedés után hiába sírt, könyörgött a királykisasszonyka, apja csak visszavitte Zogát a várkastély pincéjébe. Zoga még csak nem is ellenkezett.

Napkeltekor szóltak a trombiták, a dobok. Jöttek a báméskodók a kivégzésre. Elővezették Zogát.

– Aprítsd a férfieberteket kardocskám! – biztatta eleven kardját Zoga.

Támadt aztán csuda nagy ijedelem erre!!! Zoga keze eddig össze volt kötözve, most a kard kiugrott, megszabadította, aztán akit csak ért diribre, darabra vágott. Az asszonyokat, lányokat, nem bántotta. A királyt sem érte utol, mert ijedtében beszaladt a várkastélyba, s magára zárta az ajtót.

Utoljára maradt a sárkány, hogy szabad legyen a kijárás. Zogának minden erejére, ügyességére szüksége volt, és még az eszének is helyén kellett lennie, hogy azt a rusnya szörnyeteget legyőzhesse. Nem mondom sokat, ha azt mondom, hogy a sárkány százszor nagyobb volt Zogánál. Nem is tudom hirtelenjében, hogy hány lába volt, de annyi bizonyos, hogy minden lábán öt ujj, s az ujjakon majd akkora karom, mint Zoga teljes életnagyságban. Hét feje volt. Mindegyik szája akkora, hogy könnyen le tudott volna nyelni egy lovat, vitézestől. No, és tetejébe az az átkozott tűz is, amit folyton a szemek közé fűjt. Legalább itt volna a táltos lovam – gondolta Zoga. És mintha csak a gondolata miatt volna, egyszer csak hallja:

– Zoga itt a lovad! Idevezettem. – kiabált Sukár. – A táltos nekirugaszkodott, és már belül is volt a kapun. Zoga rögvést a hátára pattant. A táltos visszafújta a tüzet a sárkányra. Csihi-puhi! Egy feje a sárkánynak mindjárt odalett! Aztán a második, harmadik... A legtöbb baj a hetedikkel volt. Addig, addig, hogy Zoga megcélozta az eleven karddal, s az röptében csapta le a sárkány utolsó fejét.

Zoga akkor kinyitotta a kaput. Lett nagy kavarodás!!! A betyárok bevágtattak lovaikon. Mindegyikük fölkapott egy-egy kisasszonykát és már iszkoltak is kifelé. Zoga a királynét kapta maga elé a táltosra. Na, nem azért, hogy

feleségül vegye, hanem arra gondolt, hogy nálánál jobb szakácsnőt nem talál a kerek világon. Segítségére lesz Sukárnak, ha már a felesége lesz. Addig pedig elrejtí valahol. Így is tett.

A csárdában már várta Zogát Sukár, de várta ám a királykisasszonyka is. Hát, bizony Zoga Sukárt választotta. Ott mindjárt megesküdték hétszer egymás után, hogy jóban, rosszban el nem hagyják egymást. Nagy lakodalmat csaptak. A környéken minden cigánybanda nekik muzsikált. Ettek, ittak, dancoltak, táncoltak...

Azután kastélyépítéshez fogtak. Bizony hét éjjel, hét nap tartott, míg a sok meghívott ember fölépítette Zogának a szarkalábon forgó várkastélyt. Azután ebben a kastélyban élt Zoga és Sukár.

A betyárok is megtartották az esküvőt, a lakodalmat, és a közelben mindegyikük épített egy-egy szarkalábon forgó várkastélyt. Mostanság már senki nem tudja, hogy a betyárok lettek az urak, és azért olyan gazember valamennyi.

Amikor Zoga és Sukár beköltözött az új várkastélyba, Zoga elhozta a királynét, úgy, ahogy először elgondolta. Megparancsolta neki, hogy főzzön ünnepi ebédet a nagy öröme, hogy végre a kastélyba lakhatnak.

A parancs kiadása után Zoga elment vadászni, Sukár pedig kiment a konyhába. Gondolta, segít egy kicsit a főzésnél. A királyné, főzés közben sírdogált, mert nem tudta, mi is történt az urával, Sukárnak sehogy sem tetszett, hogy Zoga két asszonyt akar tartani a várkastélyban. Ő nem arra gondolt ám, hogy Zoga neki akar kedveskedni, az ő dolgát akarja megkönnyíteni, hanem azt hitte, két feleséget akar, ezért álomport kevert egy pohár borba. Megkínálta vele a királynét, aki ettől egy szempillantás alatt elaludt. Vállára vette, kicipelte az új üveghintójukhoz. Megparancsolta a kocsisnak, vigye haza. Ha felébred útközben, mondja meg neki: asszonynak az ura mellett a helye!

Volt nagy öröm a várkastélyban, amikor megérkezett a királyné, de mekkora öröm volt, az, amikor a lakodalmat után éppen egy évre eljött Zoga apja, anyja, meg Petyo a keresztelőre, mert fia született Sukárnak. Gábor lett a gyerecske neve. Komaasszonynak a királykisasszonyt hívták, komának

meg Petyot, aki bizony megembere-sedett azóta. Aztán hogy, hogy nem, a koma és a komaasszony megszerették egymást. Össze is házasodtak ízibe a keresztelő után. Így aztán együtt tartották a lakodalmat meg a keresztelőt.

A nagy vígságban egyszer csak arra lesz figyelmes Zoga, hogy hallja az ismerős rigót: Csipiróka, csipiróka, csirip, csirip, csip, csip, csip. Csipiróka, csipiróka, csirip, csirip, csip, csip, csip.

– Szegény Rókalány! Mi lesz most már veled! – gondolta Zoga. Amikor harmadszorra hallotta a csiripelést, hát meg is jelent valóságosan a Rókalány.

– Add vissza a szőrcomót Zoga!

– Rögtön hozom. Benne van a vándorlós kabátom zsebében. Ne haragudj rám Rókalány, esküszöm a Szent Istenre, hogy megszabadítalak. Már meg is tettem volna, de annyi, csihi-puhi, hadakozás volt az úton, hogy teljesen kiment az eszemből, hogy hívjalak, és megkérdezzem, ki is átkozott el, ki ellen kell hadakoznom.

– Na, és az ígéret? Vállaltad, hogy feleségül veszel!

– Ne kívánd ezt tőlem aranyos Róka királykisasszony. Sukár az én szívemnek szép szerelme. Meghalok inkább, de őt el nem hagyom semmi áron.

– Hát, jó, akkor kérem a szőrcomót!

Versenyt futhatott volna akármelyik nyúllal Zoga, úgy szaladt a szőrcomóért. Közben erősen sopánkodott:

– Jaj, csak valami baj ne legyen!

Megtalálta azon nyomban a szőrcomót. Futás vissza!

– Itt a szőrcomó! Ne vedd vissza Róka királykisasszony! Esküszöm a Szent Istenre, hogy megszabadítalak, aztán tudod te azt, hogy nagyon-nagyon szép vagy, még királyfit is találhatsz férjednek. Boldog lesz, akárkihez mész.

– Kérem a szőrcomót! Választottam már férjet.

Zogának még a foga is vacogott, mikor nyújtogatta előre a szőrcomót. A róka elkapta első lábával. Bucskált egyet a levegőben, s halljatok csudát! Zoga előtt állt teljes életnagyságban Sukár. Kezében a szőrcomó. Így szól Zogához:

– Nagy zsvány vagy Zoga! Abban a nagy fene betyárkodásban elfelejtettél hívni. Azért segítettem, ahogy

lehetett, mert úgy tudd meg, hogy én királykisasszony vagyok. Az a hétfejű sárkány lopott el apám várkastélyából a barátnőimmal együtt, amelyiket te legyőztél. A sárkány a többi lányt bezárta a Vadász Király kastélyába, hogy soha férjhez ne mehessenek, csak akkor, ha én megszabadulok. Engem pedig arra átkozott, mert nem mentem hozzá feleségül, hogy róka képébe járjam a világot, míg valamelyik bátor legény megszabadít, megszeret és feleségül vesz. De még ennél is gonoszabb volt, mert a lakodalmat előtt csak akkor lehettem kis időre lány, amikor a pacsirta háromszor kiáltott: Csipiróka, csipiróka, csirip, csirip, csip, csip, csip. Sorsomat azzal is nehezítette, hogy attól a szempillantástól, ahogy kitéptem a szőrcomót, hogy segítségül hívhasson szabadítóm, ha bajban lesz, már csak cigánylány képében mehettem eléd. Csak akkor változhatom vissza királykisasszonnyá, ha visszakapom a szőrcomót. Szerencséd volt, hogy nem voltál nagyravágyó, beérted velem, nem a Vadász királykisasszonyt választottad.

Ahogy ezt kimondta, a kezével a hajában babrált. Nem tudom megérintette-e a szőrcomóval a fejét vagy a haja közé dugta. Nem telt el egy szempillantás, és Sukár helyén egy csodálatos szépségű aranyhajú lány állt.

– Szívemnek szép szerelme – ölelte meg Zoga a feleségét.

– Menjünk haza apám országába, mutassuk meg Gáborkát, az unokáját neki – mondta az aranyhajú Sukár, vagy, hogy is nevezzem az aranyhajú Róka királykisasszonyt.

Elő is kerültek az üveghintók. Beszálltak. A vendégek hazakocsikáztak, Zoga, Sukár, Gáborka meg a két öreg Sukár apjáékhoz mentek.

Amit elmondtam az utolsó szóig szent igaz, mert öregapám öregapja is ott volt a lakodalmat, meg a keresztelőn is. A vendégek szétszéledése után, vagy két hétig éledgelt a sok finom maradékon.

Mesélő:

Orsós József
63 éves cigány ember
Újvidék, Sangáj-telep
1942. január
 – vége –

MINISZTERELNÖKI HIVATAL
KISEBBSÉG- ÉS NEMZETPOLITIKAI SZAKÁLLAMTITKÁRSÁG

FELHÍVÁS

A „KISEBBSÉGPOLITIKAI TEVÉKENYSÉG TÁMOGATÁSA” ELŐIRÁNYZATRA BENYÚJTHATÓ TÁMOGATÁSI KÉRELMEKHEZ

A Miniszterelnökség fejezetnél a hazai nemzeti és etnikai kisebbségek, valamint a határon túli magyarok támogatásával kapcsolatos fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásának szabályairól szóló 2/2010.(II.16.) MeHVM rendelet alapján a Miniszterelnöki Hivatal Kisebbség- és Nemzetpolitikáért Felelős Szakállamtitkársága kezelésében lévő „**Kisebbségpolitikai tevékenység támogatása**” előirányzathoz (a továbbiakban: előirányzat) nyújtható támogatások folyósítására irányuló **kérelmek** benyújtásának feltételeire vonatkozóan az alábbi felhívást teszi közzé.

I. Általános tudnivalók:

A „Kisebbségpolitikai tevékenység támogatása” előirányzat kiemelt támogatási célja, hogy:

1. folytatódjon a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek kulturális autonómiáját megvalósító intézményi rendszer továbbfejlesztése; e cél érdekében az előirányzathoz a nemzeti és etnikai kisebbségek önkormányzatai által önállóan vagy más szervezetekkel közösen alapított saját, vagy részbeni fenntartásba átvett kisebbségi kulturális, oktatási-nevelési és tudományos intézmények fejlesztéséhez nyújtható támogatás;

E célra támogatási kérelmet nyújthat be:

kisebbségi önkormányzat, helyi önkormányzat és ezek költségvetési szervei, továbbá mindazok a jogi személyek, amelyeket törvény az önkormányzati alrendszerbe sorol, valamint azon költségvetési szervek, amelyek alapítója az önkormányzati alrendszerbe tartozik (önállóan működő kisebbségi vagy helyi önkormányzati költségvetési szervek kizárólag irányító szervükkel együttesen).

2. forrást biztosítson a szomszédos országokkal kötött megállapodások alapján működő kisebbségi vegyes bizottságok ajánlásaiban megfogalmazott, a nemzeti és etnikai kisebbségekkel kapcsolatos állami feladatok ellátásért felelős államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó, illetve általa ellátott feladatok, valamint a feladatellátásból fakadó koordinációs tevékenység megvalósításának támogatásához;

E célra támogatási kérelmet nyújthat be:

kisebbségi önkormányzat, helyi önkormányzat és ezek költségvetési szervei, továbbá mindazok a jogi személyek,

- amelyeket törvény az önkormányzati alrendszerbe sorol, valamint azon költségvetési szervek, amelyek alapítója az önkormányzati alrendszerbe tartozik (önállóan működő kisebbségi vagy helyi önkormányzati költségvetési szervek kizárólag irányító szervükkel együttesen);
- azon nonprofit kisebbségi szervezetek, amelyek nyilvántartásba vett alapító okiratában (alapszabályában) rögzített tevékenységi köre közvetlenül szolgálja a hazai nemzeti és etnikai kisebbségek tárgyi és szellemi kultúrájának megőrzését, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok érvényesülését.

FIGYELEM!

- ➡ Nem részesülhet támogatásban az, aki a korábbi években az azonos céllal biztosított költségvetésből nyújtott támogatásról szóló esedékessé vált elszámolását, legkésőbb a támogatási kérelem beadásáig szabályszerűen nem nyújtotta be.
- ➡ Az előirányzathoz kizárólag a támogatási kérelemben meghatározott cél egészének megvalósítására, vagy önállóan funkcionáló részére nyújtható támogatás.
- ➡ Kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv alapításához (átvételéhez) abban az esetben nyújtható állami támogatás, ha az alapító nyilatkozik az alapításhoz (átvételhez) szükséges források részbeni rendelkezésre állásáról, továbbá a működtetéshez szükséges forrásokról.

II. A támogatás formája

A támogatás **vissza nem térítendő, bruttó támogatás**, melyből általános forgalmi adó nem igényelhető vissza.

A támogatás folyósítására elsősorban utófinanszírozás formájában, egyösszegben a nyertes igénylő által benyújtott és a Miniszterelnöki Hivatal illetékes főosztályai által ellenőrzött és elfogadott elszámolások alapján, kizárólag pénzügyintézetnél nyitott számlára, banki átutalással kerül sor.

Az egyösszegű utófinanszírozástól eltérő folyósítások:

- Működéshez nyújtott támogatások folyósítása időarányosan, időszakos beszámoló mellett történik.
- Támogatási előleg biztosítása: Egyösszegű támogatási előleg nyújtása esetén a fennmaradó támogatás folyósításának feltétele az előleggel történő elszámolás és annak támogató által történő elfogadása.
- Előfinanszírozás: támogatás teljes összegének egyösszegű, előre történő folyósítása.

Az időarányostól eltérő folyósítást, a támogatási előleget és az előfinanszírozás formájában biztosított támogatást az igénylő megfelelő **indokokkal alátámasztott írásbeli kérelemmel, az igény benyújtásával egyidejűleg** kezdeményezheti.

Az igényelhető támogatási összeg felső határa nincs korlátozva, ugyanakkor a döntéshozó a támogatást a kértnél alacsonyabb összegben is megállapíthatja.

III. A támogatási kérelem benyújtásának módja, helye és határideje:

A kérelmet kizárólag a felhívás mellékletét képező adatlapon, s a kötelező melléletek csatolásával lehet benyújtani.

A projektek megvalósításának határideje: 2010. január 1-jétől 2010. december 31-ig.

A támogatási kérelem beadási határideje:

Az I. 1. szerinti támogatási cél estében: 2010. március 15.

Az I. 2. szerinti támogatási cél estében: a keret kimerüléséig folyamatos.

A kérelmet egy eredeti példányban kell eljuttatni az alábbi címre: Miniszterelnöki Hivatal 1357 Budapest, Pf. 2.

Az adatlaphoz az alábbi, a támogatási kérelem benyújtásának időpontjához képest 30 napnál nem régebbi dokumentumokat kell csatolni:

1. a kérelem benyújtója eddigi tevékenységének ismertetése (minimum egy gépelt oldal);
2. a kért támogatási összeg felhasználásának részletes költségvetése, külön feltüntetve az általános forgalmi adó összegét;
3. amennyiben a projekt lebonyolításának költségei meghaladják a kérelemben feltüntetett összeget támogatási összeget, a 2. pont szerinti költségvetés mellett a projekt teljes költségvetését is;
4. kért támogatási összeg alapjául szolgáló árajánlatokat és/vagy az igénylő költségeit igazoló egyéb dokumentumokat;
5. a kérelem benyújtója jogi helyzetét igazoló dokumentum (bírószági nyilvántartásba vételről / cégbírószági bejegyzésről szóló jogerős végzés eredeti vagy hiteles másolati példányát; kisebbségi önkormányzat esetén a választási szerv igazolásának és az alakuló ülés jegyzőkönyvének eredeti vagy hiteles másolati példányát);
6. alapító okirat vagy alapszabály, és szervezeti és működési szabályzat egyszerű másolatát;
8. a kérelem benyújtója nemleges köztartozásokról szóló nyilatkozatát*; e nyilatkozat hiányában csatolni kell az illetékes adóhatóságoktól (APEH, VPOP, önkormányzati adóhatóság) származó igazolásokat arról, hogy a kérelmező köztartozással nem rendelkezik);
8. a felhívás melléklete szerinti, cégszerűen aláírt két darab nyilatkozatot;
9. a kérelem előterjesztését megalapozó szervezeti döntés/határozat hiteles másolatát;
10. a kérelem benyújtója 2009. évi tevékenységéről szóló elfogadott pénzügyi és szakmai beszámolót;
11. a kérelem benyújtója 2010. évi költségvetését és tervezett programjait;
12. közjegyző által kiállított, hitelesített aláírási címpéldányt;
13. a kérelmet benyújtó bankszámláinak vezetéséről szóló, a bankszámlát/bankszámlákat vezető hitelintézet(ek) eredeti, igazolását;
14. tíz millió forintot meghaladó értékű beruházás esetén saját forrás igazolása szükséges, mely a kért támogatási összeg 20%-a;

A saját forrás rendelkezésre állásának igazolása történhet:

- a) a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató igazolásával, hitelszerződéssel, tagi kölcsön-szerződéssel, magánkölcsönre vonatkozó szerződéssel, pénztári kiadási bizonylattal, engedményezési okirattal, tőkeemelésre vonatkozó igazolással, zárt végű pénzügy lízingre vonatkozó szerződéssel, értékpapír banki igazolás másolatával;
- b) helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások esetén a képviselő-testületi, társulási tanácsai határozatával, vagy a képviselő-testület költségvetési rendeletbe foglalt – a tartalék feletti rendelkezési jogot átruházó felhatalmazása alapján a polgármester nyilatkozatával a saját forrás biztosításáról;
- c) költségvetési szervek esetén az irányító szerv vezetőjének nyilatkozatával a saját forrás biztosításáról.

15. a beruházással érintett ingatlan tulajdoni lapja;

16. amennyiben az ingatlan nem a kérelmező tulajdona, csatolandó a tulajdonos hozzájáruló nyilatkozata a tervezett beruházáshoz, illetőleg amennyiben az ingatlan bármilyen, az ingatlan nyilvántartásba bejegyzett joggal terhelt, támogató a támogatás feltételeként további nyilatkozatok, igazolások csatolását kérheti;

17. a tervezett beruházások kivitelezéséhez szükséges (szak) hatósági jogerős engedélyek; amennyiben a beruházáshoz nem szükséges (szak) hatósági engedély, az első fokú építési hatóság erről szóló igazolása.

Ha a támogatási kérelem nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, valamint a felhívásban meghatározott formai követelményeknek a kérelem beérkezését követő nyolc munkanapon belül – 15 napos határidő tűzésével – az igénylő felszólítást kap a hiányzó dokumentumok pótlására.

Ha a kérelmező a hiánypótlást hibásan, hiányosan nyújtja be, illetve a hiányosságokat nem pótolja a megadott határidőn belül, az igénylést további vizsgálat nélkül el kell utasítani.

IV. A döntés

A döntés előkészítése érdekében az elbírálás során a kérelmet benyújtótól egyéb, kiegészítő dokumentumok, információk is bekérhetők.

A támogatási döntést a kisebbség- és nemzetpolitikáért felelős szakállamtitkár (a továbbiakban: támogató) hozza meg, mely tartalmazza a megítélt támogatás összegét és a folyósítás feltételeit.

A döntésről a kérelem benyújtója a döntést követő 15 munkanapon belül írásbeli értesítést kap.

A támogatás megítéléséről szóló értesítés tartalmazza a szerződéskötés feltételeit és a szerződéskötéshez szükséges dokumentumok beküldési határidejét, módját. Az elutasító döntésről szóló értesítés tartalmazza annak indokát.

V. A szerződéskötés

A támogató a nyertes kérelmezővel (a továbbiakban: kedvezményezett) a támogatás felhasználásáról írásbeli támogatási szerződésben állapodik meg. A támogatási szerződés tartalmazza a felek jogszabályban előírt kötelezettségeit, továbbá a kötelezettségek megtartását biztosító feltételeket.

Elérhetőségek:

A kérelem benyújtáshoz szükséges adatlap, a benyújtáshoz szükséges nyilatkozatok letölthetők a www.nek.gov.hu internetes oldalról.

További információt a (06-1) 441-2210-es vagy a (06-1) 441-2211-es telefonszámokon kaphatnak.

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasóköriünk folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.lungodrom.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk **Olvassunk magunkról!** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

**Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.**

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot
..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve: .....

Címe: .....

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

*A megrendelőlapot és az előfizetési díjat
a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:*

5000 Szolnok, Aranka u. 3.

Telefon:

(06) 56/420-110

*Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.*

**Márciushoz közeledvén minden kedves hölgy olvasónknak
Boldog Nőnapot kívánunk!**

Antidiszkriminációs Ügyfélszolgálati Hálózat

A hálózatban részt vevő ügyvédek

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Dr. Kiss Éva
3527 Miskolc,
Széchenyi út 35.
Tel: 06 (46) 354-811

Dr. Főnyedi Béla
3980 Sátoraljaújhely,
Kossuth tér 5.
Tel: 06 (47) 322-955

Bács-Kiskun megye

Dr. Szente Zsolt
6400 Kiskunhalas, Tó u. 36.
Tel: 06 (77) 428-064, 423-612
Fax: 06 (77) 428-064

Baranya megye

Dr. Olt György
7700 Mohács, Kossuth u 51.
Tel: 06 (69) 510-315

Békés megye

Dr. Lipták András
5540 Szarvas.
Arató Pál u. 1/1.
Tel: 06 (66) 216-004

Csongrád megye

Dr. Simonné
Dr. Báron Zsuzsanna
6930 Makó,
Kálvária u. 94.
Tel: 06 (62) 219-015

Fejér megye

Dr. Dobai Lajos
8000 Székesfehérvár,
Börgyár út 2.
Tel: 06 (22) 313-463

Győr-Moson-Sopron megye

Dr. Karcagi-Mészáros Zsolt
9023 Győr, Hunyadi u. 13.
Tel./Fax: 06 (96) 442-968

Heves megye

Dr. Keindlné
Dr. Patyi Zsuzsanna
3360 Heves, Arany J. út 15.
Tel: 06 (36) 545-155

Hajdú-Bihar megye

Dr. Czakó Marianna
4031 Debrecen,
Kishegyesi út 38. fsz.
Tel: 06 (52) 541-657, 541-658
Mobil: 06-20/384-3853

Komárom-Esztergom megye

Dr. Kiss Juhász István
2800 Tatabánya,
Ságvári E. u. 15.
Tel: 06 (34) 323-185

Pest megye

Dr. Lázók Tibor
Dr. Várhelyi W. Péter
Budapest VII. ker.
Dohány u. 76. (OCÖ)
Tel.: 06-1-322-8903/115 mellék

Dr. Molnár Iván
2740 Abony,
Kossuth tér 1.

Tel: 06 (53) 360-135,
360-136/106 mellék
Fax: 06 (53) 360-064

Somogy megye

Dr. Kócsó József
7400 Kaposvár,
Szent Imre u. 14. 1/8.
Tel: 06 (82) 413-906

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Dr. Lőkös Eleonóra
4400 Nyíregyháza,
Hősök tere 9.
Tel: 06 (42) 407-468

Dr. Ferenczy Róbert
4600 Kisvárd,
Szent László út 57.
Tel: 06 (45) 421-523

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Dr. Fancsalí Ágnes
5000 Szolnok, Szapáry út 19.
Tel: 06 (56) 420-110

Tolna megye

Dr. Sümegi Helga
7090 Tamási, Rácvölgy 7.
Tel: 06 (74) 474-977
Fax: 06 (74) 570-110

Nógrád megye

Dr. Farkas Imre
2660 Balassagyarmat,
Rákóczi fejedelem u 18.
Tel: 06 (35) 505-995
Fax: 06 (35) 300-782

Veszprém megye

Dr. Harcos Gábor
8200 Veszprém,
Szabadság tér 15.
Tel: 06 (88) 329-489

Zala megye

Dr. Németh Györgyi
8800 Nagykanizsa
Teleki u. 14.
Tel: 06 (93) 312-749

Vas megye

Dr. Kabay Gábor
9700 Szombathely,
Óperint u. 1.

TÁRSADALMI SZERZŐDÉS

ÚJ PERSPEKTÍVA

RACIONALITÁS

HAZUGSÁGMENTES ROMAPOLITIKA

HELYI MUNKAHELYTEREMTÉS

SZOCIÁLIS- ÉS NEMZETI INTEGRÁCIÓ

ÖSZTÖNDÍJPROGRAM

VÉDŐNŐI HÁLÓZAT

ROMA PEDAGÓGUSOK

BIZTONSÁGOS OTTHON

ÖNBECSÜLÉS

KÖZBIZTONSÁG

SZOCIÁLIS BIZTONSÁG

VALÓS INTEGRÁCIÓ

KORMÁNYZATI SZINTŰ KISEBBSÉGVÉDELLEM

MÉLTÁNYOSSÁG

ESÉLYEGYENLŐSÉG

KÖZÖSSÉGI HÁZAK HÁLÓZATA

RENDSZERES PARLAMENTI KONTROLL

ARÁNYOS MUNKAHELYTEREMTÉS

SZEGREGÁCIÓMENTES KÖZOKTATÁSI RENDSZER

ROMAPOLITIKA = NEMZETPOLITIKA